

DRAUGAS

PERIODICALS
March 16,
Vol. LXXXVIII

THE LITHUANIAN WORLD-WIDE DAILY
KETVIRTADIENIS - THURSDAY, KOVO - MARCH 16, 2000

*****MIXED ADC 606
S174 F11 GRATIS
THE LIBRARY OF CONGRESS
EUROPEAN READING ROOM
Serials Division
Washington DC 20540-4830

NEWSPAPER - DO NOT DELAY - Date Mailed 03/15/00
UŽSIENIO LIETUVIŲ DIENRAŠTIS
4545 WEST 63rd STREET • CHICAGO, ILLINOIS 60629
TEL: 773-585-9500 • FAX: 773-585-8284 • DRAUGAS@EARTHLINK.NET

Nr.54
Kaina 50 c.

Prezidentas prašo konservatorių nedidinti priešpriešos

Vilnius, kovo 15 d. (BNS) — Lietuvos vadovas Valdas Adamkus, pasak jo atstovės, mano, kad pastaruoju metu ryškėja konfrontacinė valdančiosios konservatorių partijos politika prezidento institucijos atžvilgiu.

Trečiadienį vykusiam susitikime su Seimo konservatorių frakcijos vadovybe V. Adamkus klausė, ar ši įtampa yra užprogramuota, ar atsitiktinė.

Valstybės vadovas domėjosi priežastimis, kodėl Seime iki šiol nesvarstomas jo pateiktas įstatymas dėl privatizavimo fondo lėšų valdymo tvarkos, taip pat kodėl valdančioji partija nevykdo ankščiau duotų pažadų. Pavyzdžiui, Seimui nutarus nesvarstyti prezidento siūlytų Visuomenės informavimo įstatymo pataisų, Seimas įsipareigojo kitą dokumento projektą parengti iki vasario 8 dienos, tačiau to nepadarė.

Po susitikimo prezidento atstovė spaudai Violeta Gaizauskaitė sakė žurnalistams, jog ryškėjanti priešprieša kelia valstybės vadovo susirūpinimą, nes tai apsunkina bendradarbiavimą. „Prezidentas teiravosi, ar tokia konfrontacinė politika yra tiesiog programinis rinkiminių konservatorių tikslas, ir pasiūlė šį klausimą apšviesti trečiadienį frakcijos posėdyje“, pažymėjo V. Gaizauskaitė.

Jos teigimu, rūpestį kelia „ateitis“ — kaip bus bendra-

darbiama iki einamųjų Seimo rinkimų rudenį — „ar bus sprendžiami konkretūs klausimai, ar bus gaišamas laikas tuščioms diskusijoms ir nevaisingiems ginčams“.

Tačiau Konservatorių frakcijos seniūnas Arvydas Vidziūnas teigė neišgirdęs jokio prezidento siūlymo ką nors svarstyti. „Nesulė joks prezidentas nieko apsvaistyti jokiam posėdyje, bet mes patys šnekėsime“, kalbėjo A. Vidziūnas. Jis teigė apgailestaujęs, jog valstybės vadovas pats neišsina kalbėtis su žurnalistais.

V. Gaizauskaitė informuojant žurnalistus atstovus apie V. Adamkus ir konservatorių frakcijos vadovų susitikimą, A. Vidziūnas nuolat neigiamai purtė galvą.

„Kai kalba spaudos atstovas, nelieta nuosirdumo niuansų“, teigė Seimo narys. Jis pabrėžė, jog prezidento žodžiuose išvengė norą dirbti kartu. „Man šis pokalbis buvo mielas ir leidžia tikėtis, kad mes nuosirdžiau šnekėsime ir kaip žmonės, o ne vien tik kaip kartais pakonkuruojančių institucijų atstovai“, kalbėjo A. Vidziūnas.

Kalbėdamas apie nesutarimus su prezidentūra įstatymų leidyboje, Konservatorių frakcijos seniūnas teigė prezidentui dar kartą pakartojęs „trejus metus sakomą prašymą“, jog jo atstovai aktyviau dalyvautų darbinuose įstatymų rengimo posėdžiuose.

Nuotr.: (Iš kairės) Lietuvos Archyvų departamento direktorius Vidas Grigoraitis, buvusi Sąjūdžio sekretorė Angonita Rupšytė susitiko su Lietuvos prezidentu Valdu Adamkum.

Sąjūdžio dokumentus reikia perduoti archyvams

Vilnius, kovo 15 d. (BNS) — Lietuvos prezidentas ragina piliečius turimą sukaupą medžiagą apie Sąjūdį patikėti valstybės archyvams.

Trečiadienį prezidentas Valdas Adamkus susitiko su Lietuvos archyvų departamento direktoriumi Vidu Grigoraičiu ir buvusiu Sąjūdžio sekretore Angonita Rupšyte. Po susitikimo A. Rupšytė žurnalistams sakė, jog prezidentas V. Adamkus buvo paprašyta moralinės paramos renkant ir kaupiant Sąjūdžio archyvą.

Netrukus turėtų būti sudaryta atsakinga darbo grupė, kuri paragins Lietuvos piliečius turimus dokumentus perduoti valstybiniams archyvams.

Pasak prezidento patarėjo Dariaus Kuolio, tada specialų kreipimąsi paskelbs ir prezidentas V. Adamkus.

„Daugelis dokumentų, kurie tuo metu neatrodė svarbūs, pasiliko pas žmones, kai kurie dokumentai buvo išvežti į užsienį, ir daugelio jų mes jau neatgausime. Dabar yra labai gera proga kreiptis į žmones, kad kas ir ką turi patikėtų archyvams“, sakė A. Rupšytė.

Civilinė sauga perspėja dėl ekologinės nelaimės Nidoje

Klaipėda, kovo 15 d. (BNS) — Klaipėdos apskrities Civilinės saugos departamentas baiminasi galimo amoniako išsilejimo Nidoje.

Miesto centre įsikūrusioje akcinėje bendrovėje „Neringos žuvis“ laikoma 3 tonos suskystinto amoniako, naudojamo kompresoriuose žuviai šaldyti. Kaip praneša Civilinė sauga, dėl šios bendrovės, kurioje aiškiai trūksta tvarkos, gyventojai susirūpinę jau keletą metų.

Civilinei saugai surengus pratybas, nustatyta, kad bendrovės vadovybė nežino, kaip elgtis nelaimės metu, darbuotojai neapdrūpinti dujokaukėmis, įmonės kompresorių

įranga nėra visiškai sandari, jaučiamas amoniako kvapas.

Klaipėdos apskrities ekstremaliųjų situacijų valdymo centras antradienį bendrovėje „Neringos žuvis“ atliko patikrinimą ir nustatė, kad bendrovėje nevykdomas vyriausybės nutarimas ir Krašto apsaugos ministro įsakymas pasirengti likviduoti avarijas.

Bendrovėje neatliktas tikėtinos nelaimės tyrimas, nepašalintas avarijos likvidavimo planas. Įmonės darbuotojai neapmokomi, kaip elgtis nelaimės metu, jie neapdrūpinti asmeninėmis apsaugos priemonėmis.

Kompresorių patalpoje, kurioje yra 3 tonos amoniako, nesu-

* 23 potvynio vandens nuo sausumos atakinti Šy-

šos kaimo gyventojai į Kintų balsavimo apylinkę bus vežami gaisrininkų visureikiu automobiliu. Jo išvyka, kuri priešgaisrinei tarnybai kainuos apie 200 litų, turėtų apmokėti Vyriausioji rinkimų komisija ar kita rinkimų eiga prižiūrinti institucija.

neveikia ryšių priemonės, nesu-

komplektuota vaistinėle pirmajai medicinos pagalbai suteikti. Įmonėje, be kita ko, neatliktas indų, kuriuose yra didelis slėgis, techninis patikrinimas ir negauta įvadų apie senų įrengimų tinkamumą juos naudoti. Bendrovėje atliekamas remontas, neturintis jo projekto.

giau nei 11 mln. vienetų dokumentų, tai sudaro 101 kilometrą dokumentų lentynų.

V. Grigoraitis įsitikinęs, jog ne visi dokumentai turi istorinę vertę, tačiau jų atranka bus atlikta tik tuomet, kai bus sukaupta dokumentų visuma.

Anot A. Rupšytės, sudarytoji darbo grupė „turėtų dirbti tik laiką Sąjūdžio dvasia, be užmokesčio, net naktimis, nes tai yra visų mūsų žmonių garbės reikalas“.

2000-ųjų savivaldos rinkimuose — didžiausias pasirinkimas

Vilnius, kovo 15 d. (Elta) — Daugiausiai partijų dalyvauja, daugiausiai kandidatų iškelta, daugiausiai savivaldybių bus išrinkta kovo 19 dieną įvyksiančiuose rinkimuose, taip rinkimus apibūdina Vyriausiosios rinkimų komisijos pirmininkas Zenonas Vaigauskas.

Tai bus ketvirtieji vietos valdžios rinkimai po Nepriklausomybės atkūrimo Lietuvoje ir trečiai po Lietuvos Konstitucijos priėmimo.

9,900 kandidatų iš 28 partijų rungsis dėl 1,562 vietų 60-tyje savivaldybių tarybų. 1997 m. savivaldybių rinkimuose varžėsi 6,432 kandidatai, atsivertantys 24 partijoms, o renkamos buvo 56 tarybos.

Toliau vykdančios Lietuvos administracinę teritorinę reformą, šiemet buvo nuspręsta įsteigti penkis naujas savivaldybių tarybas, jų skaičius padidėjo iki 60-ties 2000 m. rinkimai kartu tapo ir „gimtadieniu“ naujoms Elektrėnų, Kazlų Rūdos, Karkarų bei

Pagegių savivaldybių taryboms.

Vidutiniškai į vieną savivaldybės tarybos nario vietą šiemet kandidatuoją po 6,5 kandidato. 1997 m. dėl vietos rungsis 4,3 kandidato.

Daugiausiai kandidatų į savivaldybes iškelė Centro sąjunga. Jos sąrašuose — 1,143 kandidatai. Per 1,000 asmenų ir Tėvynės sąjungos (Lietuvos konservatorių), Naujosios sąjungos (socialliberalų), Liberalų sąjungos savivaldybių tarybų rinkimų sąrašuose.

Rinkimuose dalyvaus ir penkios koalicijos. Net 18-ks apygardų rinkėjų galės balsuoti už bendrą Valstiečių partijos ir Krikščionių demokratų sąjungos sąrašą. Kitos politinės partijos bendrai įsijungė į vieną sąrašą arba dviejose apygardose.

„Didžiausi“ 2000 metų savivaldybių tarybų rinkimai ir kainuoja brangiausiai. Jiems skirta 10 milijonų litų. 1997 m. savivaldybių rinkimams panaudota 6,65 mln. litų.

Telšių kunigų seminarija — nevalstybinė aukštoji mokykla

Vilnius, kovo 15 d. (BNS) — Telšių kunigų seminarija gavo leidimą veikti kaip nevalstybinė aukštoji mokykla.

Vyriausybės trečiadienį priimtu sprendimu, Telšių kunigų seminarija yra mokslo ir studijų institucija, teikianti aukštąjį išsimokslinimą pagal teologijos mokslų krypties programas.

Aukštojo išsimokslinimo, teikiamo Telšių kunigų seminarijoje, kokybę vertins Švietimo ir mokslo ministerijos igaliota institucija.

Suteiktas leidimas galioja neribotą laiką.

Įregistruoti Telšių kunigų seminariją ir jos išduodamus aukštojo išsimokslinimo pa-

žymėjimus pavesta Švietimo ir mokslo ministerijai. Ministerijai pavesta nustatyti, kad Telšių kunigų seminarija teisės aktų kontroliuojama tvarka teikia informaciją apie studentų ir asmenų, įgijusių aukštąjį išsimokslinimą, skaičių, naujų studentų priėmimą, priėmimo sąlygas, studijų programas, dėsnytojus.

Telšių kunigų seminarija, su pertraukomis veikianti nuo 1927 metų, atkurta 1989 m. rugpjūčio 20 dieną. Šios kunigų seminarijos teikiama išsilavinimas iki šiol nebuvo pripažįstamas kaip aukštasis išsilavinimas. Tačiau studijų šioje seminarijoje trukmė, studijų programos lygis, de-

Lietuva paruošė kelis „namų darbus“ deryboms su ES

Vilnius, kovo 15 d. (BNS) — Informacija apie Lietuvos derybas dėl narystės Europos Sąjungoje nuo šiol bus skelbiama naujoje Internet'o svetainėje, kurią sukūrė Užsienio reikalų ministerija.

Trečiadienį svetainės tinklalapiuose paskelbtos pirmosios keturios Lietuvos derybų nuostatos, kurias tą pačią dieną patvirtino vyriausybė. Tai — derybų nuostatos dėl Statistikos, Mokslo ir mokslo tyrimų, Švietimo ir mokymo, Bendros užsienio ir saugumo politikos skyrių.

Numatoma, jog kitą savaitę bus tvirtinamos dar keturios derybų nuostatos dėl Mažų vidutinių įmonių, Konkurencijos politikos, Kultūros ir au-

diovizualinės politikos bei Išorinių santykių skyrių. Kai vyriausybė patvirtins nuostatas, jos bus paskelbtos ir naujojoje svetainėje.

Puslapyje taip pat skelbiama derybų delegacijos darbo grupių telefonų numeriai ir elektroninio pašto adresai, kuriais gali kreiptis interesų grupės, norinčios dalyvauti svarstant konkrečias derybų nuostatas dėl Lietuvos narystės ES.

Be to, nuo pat pirmųjų derybininkų darbinio susitikimų — kovo 28 dienos — šioje svetainėje bus pateikiama naujausia informacija apie derybų dėl narystės Europos Sąjungoje eigą.

Svetainės adresas — <http://www.urmlt/lt/es-derybos/>.

Lenkų namų statyba Vilniuje — „rakštis“ Lenkijos politikams

Varšuva, kovo 15 d. (BNS) — Lenkijos laikraštis „konspiracinę“ Lenkų namų Vilniuje statybą, perspėdamas, kad jie gali tapti sunkia našta lenkams.

„Lenkijos politikų reakcija į Lenkų namų statybą Vilniuje yra tarsi pamačius konspiracinį namą, kurį organizacija „Wspolnota polska“ (Lenkų bendruomenė) jau dveji metai stato, slėpdama nuo Lenkijos vyriausybės“, rašo Lenkijos laikraštis „Trybuna“.

Pasak dienraščio, beveik 5 milijonų dolerių vertės 6,500 kvadratinį metrų ploto pastatas nuolat kelia nuostabą Lenkijos valdžios atstovams.

„Trybuna“ cituoja neseniai Vilniuje apsilankiusį Lenkijos seimo pirmininką Macieją Plazynski, kuris, nustebeintas statybos apimtys, klausė, kas bus Lenkų namų šeimininkas. Pasak laikraščio, praėjusių metų rugšį panašią nuostabą statybos sukėlė Lenkijos senato Išeivijos reikalų ir tautiečių užsienyje komisijai.

„Didžiausią nerimą senatoriams sukėlė nesutvarkytas

nuosavybės klausimas. Organizacijos „Wspolnota polska“ pinigais, kuriuos skyrė Lenkijos senatas, statomi Vilniuje Lenkų namai iškilę Lietuvos lenkų sąjungai išnuomotoje žemėje, tačiau iki šiol jie neturi juridinio šeimnininko, ir šį atvejį lenkų senatoriai pavadino skandalu“, rašo dienraštis.

„Trybuna“ klausia, iš kur bus gauti 100,000 dolerių namų kasmetiniam išlaikymui, ir pastebi, kad už tokius pinigus Lietuvoje būtų galima nuomoti būstus 50-ciai organizacijų.

Laikraščio žiniomis, Lenkų namuose Lietuvos lenkų sąjunga turės ne daugiau kaip 3-4 kambarius.

„Šiuos namus kažkas turės išlaikyti, ir suprantame, jog tai nebus Lietuvos lenkai, nes jie tam neturi galimybių“, pasako laikraščio Lenkijos seimo pirmininkas.

Nuo pat statybu pradžios dėl jos nepasitenkinimą reiškė nemaža lenkų politikų, tarp jų ir Paryžiuje leidžiamos žurnalo „Kultura“ redaktorius Jerzy Giedroyc.

Ignalinos elektrinės uždarymo pradžia reikės 200 milijonų

Vilnius, kovo 15 d. (BNS) — Vyriausybėje trečiadienį vykusiamе pasitarime paskelbta, jog pirmojo Ignalinos atominės elektrinės (IAE) bloko uždarymo ratui reikės beveik 200 mln. JAV dolerių.

Tokią sumą nurodė pasitarime dalyvavę Lietuvos energetikos zinovai. Apie tai pranešė pirmojo atstovų spaudai Audrius Bačiulis.

Pasitarime buvo pranešta, kad Europos Sąjunga IAE uždarymui žada skirti 100 mln. eurų, Danija — 12 mln. dol. Lietuva tikisi, kad kitos valstybės paskirs 50-60 mln. dolerių IAE uždarymui.

Manoma, kad IAE pirmojo bloko uždarymas iš viso kainuos apie 20 mlrd. litų, bet šios išlaidos pasiskirs per keletą dešimtmečių. Pasitarime taip pat aptartas IAE ir stytojų kvalifikacija tenkina reikalavimus, išdestytos Kvalifikaciniuose aukštojo išsilavinimo nuostatuose, patvirtintuose vyriausybės.

Baigus seminariją, gaunama teisė studijuojant užsienyje igyti dokumentą, kuris Lietuvoje vertinamas kaip daktaro laipsnis.

bendrovės „Lietuvos energija“, taikos sutarties pasirašymas. „Lietuvos energija“ elektrinei skolinga 383 mln. litų. Skolų grąžinimą numatoma pradėti balandį ir visas skolas grąžinti iki 2001 m. gruodžio.

Pernai priimtoje energetikos strategijoje Lietuva įsipareigojo IAE pirmąjį bloką uždaryti iki 2005 metų, o dėl antrojo bloko stabdymo datos turės būti nutarta 2004 metais.

IAE pirmojo bloko darbo nutraukimo įstatymo projekte numatyta, jog tikslia galutinio reaktoriaus sustabdymo datą nustatys vyriausybė, atsižvelgdama į naudojimo nutraukimo programos vykdymą ir jos finansavimą iš Lietuvos ir tarptautinės finansinės pagalbos šaltinių.

Praėjusiais metais IAE uždaryti EK skyrė 10 mln. eurų, o nuo šiuo iki 2006 metų bus skiriama po 20 mln. eurų.

KALENDORIUS

Kovo 16 d.: Dionizas, Henrikas, Julijonas, Gustavas, Norvile, Vaidotas, Vilija.

Kovo 17 d.: Šv. Patrikas, Gentvilas, Gertruda, Varana, Vita, Vyta.

LIETUVIŲ TELKINIAI

ŠVĖSTOS LIETUVOS LAISVĖS
SUKAKTYS

Jau kelinti metai Filadelfijoje ir lietuviška veikla gausiai įsijungę vidurinės kartos atstovai keičia Lietuvos laisvės sukakčių minėjimo pobūdį. Naujoviškumu dvelkė ir šių metų vasario 20 dieną Filadelfijoje įvykęs jungtinis Vasario 16-sios ir Kovo 11-sios minėjimas, praėjus deramo iškilmingumo, susiklausymo ir džiaugsmu persunktos nuotikos ženkle. Malonu buvo stebėti iškilnių programos atlikime gausiai dalyvaujančius skirtingų emigracijos bangų bei skirtingų kartų tautiečius. Daug minėjimo dalyvių buvo ne per seniai iš Lietuvos atvykusių. Nemažai ir vien angliskai tekalbančių. Visus juos jungė meilė tėvų žemei Lietuvai.

Laisvės sukakčių proga iškilmingos šv. Mišios buvo aukojamos Šv. Jurgio lietuvių parapijoje. Klebonams sutarus, pradedant šiais metais, JAV Lietuvių Bendruomenės apylinkės organizuojamo Lietuvos laisvės sukakčių šv. Mišios rotaciniu būdu bus kilmuojamos po Filadelfijoje tebeveikiančias lietuvių parapijas — Šv. Andriejaus, Šv. Kazimiero ir Šv. Jurgio. Daugelis, pirmu kartu atsilankę į Šv. Jurgio parapiją, grožėjosi tautiniais motyvais papuoštu bažnyčios vidumi, altoriumi skėstančiu gausiose gelese. Parapijos klebono prel. dr. Juozo Anderlonio teigimu, Šv. Jurgio bažnyčia Filadelfijoje yra vienintelė pastatyta lietuvių rankomis — „lietuvių lietuviams“. Kitoms dvioms Filadelfijos lietuvių parapijoms teko būti įsigytoms lietuvių aukomis iš kitų konfesijų. Įnešus tautines ir organizacines vėliavas, Šv. Mišias koncelebravo prel. Anderlonis ir prel. Leonas Peck-Peciukevičius, Vilkaviškio vyskupijos kapitulės garbės kanaaninkas. Pamoksle, pasakytame lietuvių ir anglų kalbomis, prel. Anderlonis ragino Lietuvą mylėti ne vien kad ji mūsų tėvų žemė, bet už tautos sugėbimą išlikti gyva ir prisikelti nepriklausomam gyvenimui, nepaisant Lietuvos kaimynų atneštų okupacijų, skausmo, ašarų ir vargų. Skaitinius skaite V. Krėvės lituanistinės mokyklos mokinės Daina Maciūnaitė, Lina Šeštokaite ir Rūta Bagdonavičiūtė. Simbolines tautines auksas — Lietuvos žemę, Rūpintojėli, gintarą ir lietuvišką duoną — nešė mokinės Adrija Bagdona-

viciūtė, Vilija Vilimaitė, Laura ir Rima Šeštokaite, kartu su Lietuvos Vycių, Šv. Jurgio ir Šv. Andriejaus parapijų bei Lietuvių Bendruomenės atstovais. Maloniai nuteikė Šv. Andriejaus parapijų bei Lietuvių Bendruomenės atstovai. Maloniai nuteikė Šv. Jurgio parapijos chorėlis giedojęs lietuviškai ir lotyniškai, o taip pat ir angliskai giesmę skirtą Aušros Vartų Marijai.

Antrą valandą po pietų Filadelfijos apylinkių lietuvių gausiai rinkosi į Lietuvių namus iškilmingam Lietuvos laisvės sukakčių minėjimui. Įnešus vėliavas, sugiedoti JAV ir Lietuvos himnai. Invokacija, prašanti Aukščiausiojo padėti Lietuvai jos vingiuotame kelyje į pilnutinę nepriklausomybę bei demokratiją, sukalbėjo prel. dr. J. Anderlonis. Pasveikinimo žodį tarė Lietuvių namų valdybos pirm. Vytautas G. Karalius. Minėjimą atidarė Filadelfijos LB apylinkės pirm. Vytas Bagdonavičius. Jis supažindino su minėjimo dalyvaujančiais svečiais: Lietuvos Respublikos nepaprastu ir įgaliotu ambasadoriumi Jungtinėse Tautose dr. Oskaru Jusiu, pirmuoju sekretoriumi Lietuvos Jungtinių Tautų misijoje Tomu Blizniku, ir ministre — patarėja Lietuvos ambasadoje Washington, DC dr. Nijole Žambaitė. Minėjimui vadovauti buvo pakviesti Irena Mauricienė ir Vytas Mašalaitis.

Negalėjusi atvykti Filadelfijos miesto meras atstovavo David Hyman. Jis perskaitė mero John Street pasirašytą proklamaciją turiniu stipriai pasisakančią už svarbą Lietuvai būti priimtai į NATO. Tokio pobūdžio rezoliuciją dabar reikėtų praveisti miesto taryboje ir Pensilvanijos Atstovų Rūmuose bei Seime.

Pagrindiniu kalbėtoju buvo ambasadorius dr. Oskaras Jusys. Išskėles tris pagrindines Lietuvos valstybės istorijoje datas — Mindaugo krikštą, Vasario 16-sios ir Kovo 11-sios — jis apžvelgė per paskutiniuosius 10 metų Lietuvos valstybės didelę pažangą integruojantis į įvairias tarptautines struktūras. Ambasadorius džiaugėsi Lietuvos pakvietimu pradėti pasitarimus dėl įstojimo į Europos Sąjungą, sėkminga Lietuvos kariuomenės pažanga karinės parengties srityje, jos karių dalyvavimu taikos palaikymo misijose. Pabrėžė svarbą Lie-

Lietuvos laisvės sukakčių minėjimo Filadelfijoje garbės svečiai su programos vedėjais. Iš k.: Lietuvos ambasadorius Jungtinėms Tautoms dr. Oskaras Jusys, Irena Mauricienė, ministrė-patarėja Lietuvos ambasadoje Vašingtone dr. Nijole Žambaitė, LB Filadelfijos apylinkės pirm. Vytas Bagdonavičius ir Vytas Mašalaitis.

tuvai kuo greičiau būti priimtai į NATO, nes tai užtikrintų jos valstybinį saugumą. Dalį kalbos dr. Jusys skyrė supažindinti klausytojus su šakota Lietuvos Misijos prie JT-u veikla ir JT-u vadovų teigiama pažūra į Lietuvą kaip į pažangią, demokratinėmis priemonėmis sugebančią savas problemas spręsti valstybę. JT-u generalinis sekretorius Kofi Annan ambasadoriui Jusiu savo iki šiol neapsilankymą Lietuvoje teisinga Lietuvių pajėgumų spręsti klausimus bei Jungtinių Tautų išikišimo.

Maloni staigmena šiame minėjime buvo du moderniausia kompiuterine technika paruošti ir kino dydžio ekrane parodyti fotomontажai „Simtas metų Filadelfijos lietuvių gyvenime“ ir „1990-2000 Lietuvos laisvės dešimtmetis“. Pirmojo montažo vaizdai supažindino su įvairiomis emigracijų iš Lietuvos bangomis, įsteigtomis parapijomis, organizacijomis, susivienijimais, įsteigtais klubais, meno vienetais, įžymiais įvairių laikotarpių veikėjais. Nemažai dėmesio skirta paramos telkimui Lietuvai, protesto demonstracijoms, jaunimo organizacijoms, sportinei veiklai, kultūriniam renginiam, ir t.t. Džiaugtis tenka, kad iš privačių archyvų buvo surinkta daugumoje jau archyvine medžiaga ir fotomontажų užtikrintas jos tolimesnis išlikimas.

Montažą įformino ir paaiškinimus paruošė Vytas Bagdonavičius, dr. Juozas Kasinskis, Vytas Maciūnas, Audra ir Dalia Mironaitės. Ekrane rodomas nuotraukas anglų ir lietuvių kalba paaiškino Roma Krūšinskienė ir Vytas Bagdonavičius. Linkėtina, kad šis fotomontажas būtų pletiamas jungiant papildomai surastą archyvinę medžiagą, o taip pat pagerinant nuotraukų klasifikaciją ir chronologinę tąsą.

Antrasis fotomontажas apėmė Lietuvos laisvės dešimtmečiui būdingas nuotraukas, supažindino žiūrovus su pažanga einant nepriklausomybės keliu. Šio montažo ruošą įgaliavo šiuo metu Lietuvoje nuolatini gyvenanti buvusi JAV LB Tarybos narė Eglė Žilionytė-Dudėnienė. Kontaktuoja vienos LB apylinkės valdybos narės, E. Dudėnienės tarpininkavo iš ELTos fotomontажo paruošimo 35 laikotarpio būdingų nuotraukų. Rimui Gadeikai paskolinus keliolika papildančių nuotraukų iš Lietuvos sportinio ir karinio gyvenimo, gavosi pasididžiavimą Lietuva keliantis kūriny. Ši fotomontаж, rodant, dr. Nijole Žam-

baitė anglų ir lietuvių kalbomis aiškino Lietuvos pasiekimus per laisvės dešimtmetį.

Lietuvių fondo Filadelfijoje igaliotinė Dalia Jakienė įteikė Lietuvių fondo skirtą paramą Filadelfijos V. Krėvės lituanistinė mokyklai ir kvietė jungtis nariais į Lietuvių fondą. Šiais metais LF-o parama ypač dosni — 1,200 dol. Palyginimui, kad praėjusiais metais Lietuvos fondas Filadelfijai paskyrė 40,000 dol. „matching funds“ sumą Lietuvos namų pertykymui ir priėmimui gausiesiems lietuvių naujokams. LF-o paramą priėmė mokyklų vedėja Danutė Surdėnienė.

Vyko kultūrinis minėjimo dalis. Šiais metais išimtinai naudotasi savo gausiu talentu. Po keleto tautinių šokių pasoko dvi mokinių tautinių šokių šokėjų grupės ir suaugusiųjų grupės „Žilvinai“ šokėjai. Visos grupės ruošėsi šią vakarą Toronte vyksiančiai Lietuvių Tautinių šokių šventei ir visoms vadovauja Ester Bendzintė-Washowsky. Kancleris skambino Filadelfijos kanklininkės, vadovaujamos Brigitos ir dr. Juozo Kasinskų. Tai ateities vienetas jau apėjęs pasireikšti ir už savo tėlių ribų. Akompanimentą visi muzikinei daliai pateikė Filadelfijos kaimo kapela, vadovaujama Lynn Cox. Mokyklų mokinių chorėlis, vadovaujamas mokytojos Violetos Razgaitienės, entuziastiškai padainavo keletą dainų. Minėjimas baigtas visiems programos dalyviams scenoje, o saleje publikai, įsijungiant į „didįjį finalą“. Jo metu matėme vaidilūčių šoki, scenoje kylantį rūką, ir baigdami susikabinę rankomis dainavome „Lietuva brangi“.

Minėjimui pasibaigus daugiau negu 250 minėjimo dalyvių vaishinosi suaukoto maistu bei skanėstais. Pagal tradiciją, už įėjimą į minėjimą ir vaishes mokeskis neimamas. Buvome kviečiami paremti JAV LB veiklą savo auka. Šiais metais suaukota 3,600 dol. Aukos tebetelkiamos LB apylinkės izdininko Karolio Kazakauskoko.

Minėjimo ruošos pagrindinis koordinatorių buvo LB apylinkės valdybos vicepirm. Jonas Zerr. Programos meninis apipavidalinimas — Gemos Kreivėnaitės. Programos išspausdinimą padengė G. V. Karaliaus vadovaujama draudros firma. Minėjimo programoje pateikta naudinga informacija apie Filadelfijos lietuvių organizacinį gyvenimą. Padėką Algiiui Šalcianui už pavyzdinę vėliavų tvarkymą. Namo skirstėmės pakilia nuotaka, įsitikine, kad lietuvių

Filadelfijoje yra gerosė rankose!

Alg. S. Gečys

DETROIT, MI

ST. BUTKAUS KUOPOS
GEGUŽINĖ

Sekmadienį, balandžio 2 dieną, 12 val. vidurdienį, Šv. Antano parapijos patalpose vyks St. Butkaus Šaulių kuopos gegužinė po stogu. Bus lietuviško maisto patiekalų, gėrimų ir laimėjimai. Nariai dovanas laimėjimams prašomi įteikti Danutei Petronienei ar Onai Pusdešienei. Nariai ir visuomenė laukiama.

SIŪLYKITE
KANDIDATUS

Pranešame, kad kandidatai į 16-tą Lietuvos Bendruomenės tarybą ir Pasaulio Lietuvių seimą turi būti pristatyti Rinkimų komisijai iki kovo 31 dienos. Kandidatus siūlo nemaziau kaip dešimtis lietuvių.

DAIL. V. OGILVIO
KŪRINIŲ PARODA

Šeštadienį, kovo 18 dieną, Dievo Apvaizdos Kultūros centre 5 val. p.p. bus atidaryta dail. Vytauto Ogilvio meno paroda. 6 val. vyks Kovo 11-tos dešimtmetio akademija, koncertas. Lietuvos Užsienio reikalų ministro patarėjas Kestutis Jankauskas įteiks Lietuvos Respublikos prezidento skirtą Gedimino ordina ilga mečiui Lietuvių fondo ir buvusiam JAV LB Krašto valdybos pirmininkui inž. Vytautui Katkui. Kalbės advokatas Povilas Žumbakis. Meninę programą dalį atliks Lietuvos socialistai Vladimiras Prudnikovas ir Judita Leitaitė. Solistas akompanuos Nijolė Ralytė. Sekmadienį, kovo 19 dieną, Vytauto Ogilvio paroda ir adv. Povilo Žumbakio pranešimas „Lietuvos istorija — užmirštą Sovietų genocidą“.

Minėjimą, koncertą ir parodą rengia Detroito Lietuvių Bendruomenės apylinkės valdyba, kuriai pirmininkauja Ramutė Petrušienė.

Minėjimo ruošos pagrindinis koordinatorių buvo LB apylinkės valdybos vicepirm. Jonas Zerr. Programos meninis apipavidalinimas — Gemos Kreivėnaitės. Programos išspausdinimą padengė G. V. Karaliaus vadovaujama draudros firma. Minėjimo programoje pateikta naudinga informacija apie Filadelfijos lietuvių organizacinį gyvenimą. Padėką Algiiui Šalcianui už pavyzdinę vėliavų tvarkymą. Namo skirstėmės pakilia nuotaka, įsitikine, kad lietuvių

DRAUGAS

(USPS-161000)

THE LITHUANIAN WORLD WIDE DAILY

Published daily except Sundays and Mondays, legal holidays, the Tuesdays following Monday observance of legal holidays as well as Dec. 20th and Jan. 2nd by the Lithuanian Catholic Press Society, 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60639-5589.

Periodical class postage paid at Chicago, IL and additional mailing offices. Subscription Rates: \$100.00. Foreign countries \$115.

Postmaster: Send address changes to Draugas — 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60639-5589.

Matindami pašto išlaidas, pakvitavimų už prenumeratą nesimčiame. Prie pavardės ir adreso, siūdami laikraštį patysime, iki kada prenumerata galioja.

DRAUGO prenumerata yra mokama iš anksto.

	Metams	1/2 metų	3 mėn.
JAV	\$100.00	\$60.00	\$38.00
Kanadoje ir kitur (U.S.)	\$115.00	\$65.00	\$45.00
Tik šaltadienio laida:			
JAV	\$60.00	\$45.00	\$33.00
Kanadoje ir kitur (U.S.)	\$65.00	\$50.00	\$38.00
Užskaitant į Lietuvą:			
Oro paštu	\$600.00	\$250.00	
Reguliariu paštu	\$100.00	\$55.00	
Tik šaltadienio laida oro paštu	\$160.00	\$85.00	
Tik šaltadienio laida reguliariu paštu	\$65.00		

Vyriausias redaktorius — Danutė Bindokienė

Administratorius — Valentinas Krumpis

Moderatorius — kun. Viktoras Rimšalis

- Administracija dirba kasdien, nuo 8:30 iki 4:30, šaltadieniais nedirba.
- Redakcija dirba kasdien, nuo 8:30 iki 4:00, šaltadieniais nedirba.
- Redakcija už skelbimų turinį nesusako. Skelbimų kainos atskaitomos, gavus prašymą, ką nors skelbti.
- Redakcija straipsnius taisy savo nuotira. Nenaudotų straipsnių nesugrąžina.
- Siunčiant prašome pasilikti kopiją.

REKOLEKCIJOS

Šiaulių vyskupijos vyskupas Eugenijus Bartulis vedė rekolekcijas Dievo Apvaizdos bažnyčioje kovo 9-12 d. Šv. Antano parapijoje Rekolekcijas ves kovo 17-19 d. Im

KOVO 11-OSIOS
PAMINĖJIMAS

Lietuvos atstatymo dešimties metų prisiminimas sekmadienį, kovo 12 d., vyko Šv. Antano bažnyčioje. Šv. Mišias aukojė klebonas kun. Alfonsas Babonas. Savo pamokslu jis išreiškė Lietuvos nepriklausomybės ir jos atstatymo svarbą. Mišių metu įspūdingai skambėjo parapijos choras, vadovaujamas muz. Stasio Slizio. Šventei dedikuota giesmė „Tau dėkinga Lietuva“, muz. Stasio Slizio, atliko bažnytinis choras. Solo partiją atliko ir vargonavo muz. S. Slizys. Mišias baigiant buvo sugiedotas Tautos himnas.

Nors ši parapija nedidelė ir mišių parapijiečių skaičius vis mažėja, visi stengiamės išlaikyti visus lietuviškus papročius bei tradicijas, švęsti visas tautos šventes ir rengti įvairius minėjimus.

Regina Juškaitė
Švobienė

LIETUVIŲ FONDO
PARAMA

Artinantis prie savo veiklos 40-ties metų sukakties, Lietuvių fondas 1999 metais, per savo Pelną skirsimo komisiją, vėl dosniai parėmė lituanistinę švietimą, suteikdamas jam būdingą finansinį užnugarį. Vienas pagrindinių šios paramos objektų yra šeštadieninės lituanistinės mokyklos. Kaip ir praėjusiais metais, JAV Lietuvių Bendruomenės Švietimo tarybos prašymu, Lietuvių fondas pasiskyrė Detroito „Žiburio“ lituanistinei mokyklai finansinę paramą 2,500 dolerių sumoje. Šiomis dienomis lietuvių fondo igaliotinis Detroito Vytas Petrušis įteikė šią paramą „Žiburio“ lituanistinės mokyklos direktorei Reginei Puškorienėi.

EUGENE C. DECKER, DDS, P.C.
4647 W. 103 St., Oak Lawn, IL
Pirmas apyl. su Northwestern-unto diplomu, lietuviams sutvarkys dantis už prieinamą kainą. Pacientai primami absoliučiai punktualiai. Susitarimai (kalbėti angliskai).
Tel. 708-422-8280

DR. JOVITA KERELIS

DANTŲ GYDYTOJA

9625 S. 79th Ave., Hickory Hills, IL

Tel. (708) 598-8101

Valandos pagal susitarimą

VIDAS J. NEMICKAS, M.D.

KARDIOLOGAS — ŠIRDIES LIGOS

7722 S. Kedzie Ave.

Chicago, IL 60652

Kab. tel. 773-471-3300

DR. L. PETREIKIS

DANTŲ GYDYTOJA

9055 S. Roberts Rd., Hickory Hills, IL

1 mylia į vakarus nuo Harlem Ave.

Tel. (708) 598-4055

Valandos pagal susitarimą

EDMUNDAS VIZNAS, M.D., D.C.

Specialybė — Vidaus ligų gydymas

Kalbama lietuviškai

6916 W. Archer Ave., Ste. 516

Chicago, IL 60639

Tel. 773-228-8885

Valandos pagal susitarimą

ARAS ŽLOBA, M.D.

INDRE DUBAITS, O.D.

AKIŲ LIGOS — CHIRURGIJA

1020 E. Ogden Ave., Suite 310

Naperville, IL 60563

Tel. (630) 527-0080

3825 Highland Ave.,

Tower 1, Suite 3 C

Downers Grove, IL 60515

Tel. (630) 435-0120

LINAS SIDRYS, M.D.

Akų ligos / Chirurgija

9830 S. Ridgeland Ave.

Chicago Ridge, IL 60415

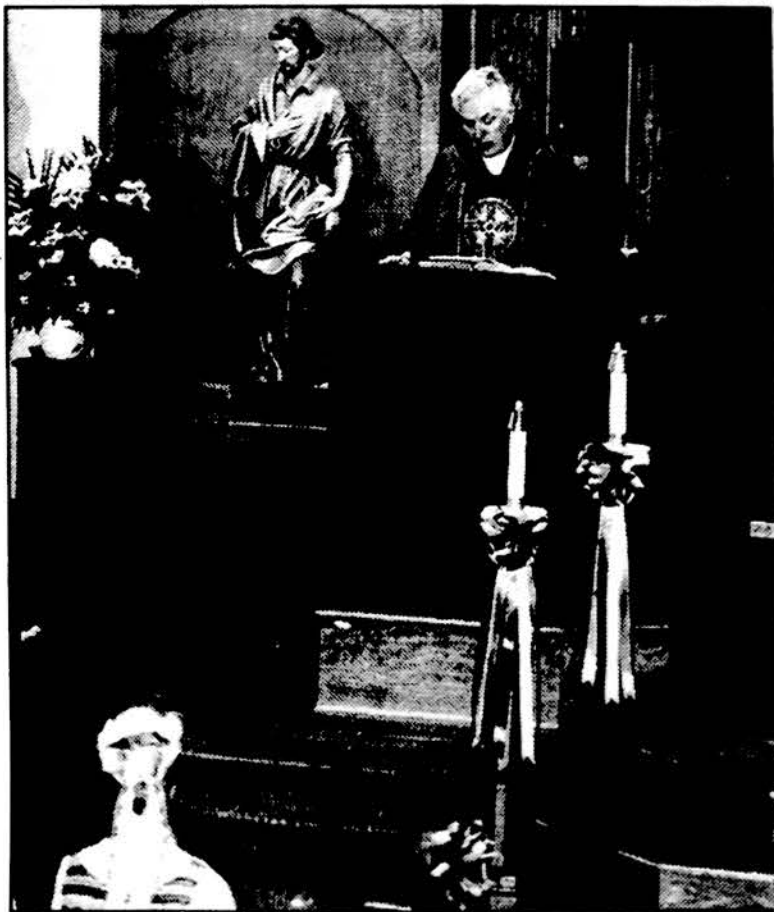
Tel. 708-636-6822

4149 W. 63rd St.

Tel. 773-735-7709

Detroito ir apylinkių lietuviams dosniai rėmė Lietuvių fondą nuo pat jo įsikimo ir tuo pačiu per daug metų su laukė nemažos paramos ne tik lituanistiniam švietimui, bet ir „Dainavos“ jaunimo stovyklai, radijo valandėms ir kitai įvairiai bei svarbiai lietuviškai veiklai. Raginame ir ateityje remti Lietuvių fondą ne tik savo aukomis, bet taip pat įrašant savo vaikus ir vaikicius, gimines ir įjamtant nusielpusius asmenis.

Vytas Petrušis

Šv. Jurgio lietuvių parapijos Filadelfijoje klebonas prel. dr. Juozas Anderlonis sako pamokslą minint Vasario 16-sios ir Kovo 11-sios sukaktis. Nuotr. Petro Vaškio, Jr.

Lituanistinės mokyklos tautinių šokių šokėjai, vadovaujami Esteros Bendzintės-Washowsky, šoka Lietuvos laisvės sukakčių minėjimo Filadelfijoje. Nuotr. Petro Vaškio, Jr.

TURIME KUO DŽIAUGTIS IR DIDŽIUOTIS

Lietuvos Respublikos prezidento Valdo Adamkaus kalba, pasakyta 2000 metų kovo 11 dieną Vilniaus Sporto rūmuose minint Nepriklausomybės atkūrimo dešimtmetį

Svenčiame mūsų pergalės dieną, mūsų laivės dešimtmetį. Budami šiuose rūmuose, vėl jaučiame gyvą istorijos tekumą. Ar dar atpažįstame save šioje tūkmeje — vieninčius, drąsius, kupinus valios ir ryžto išplėsti savo laisvę, savo tevyinės nepriklausomybės iš galingos imperijos gniaužtų? Ar dar atmename save — pilnus idealizmo ir pakilimo, suėjusius į lietuvišką tautą tautos istorijos kurti? Ar dar jaučiame Sajūdžio dvasią, mus įkvėpusią ir palaikiusią sunkiausių išmėginimų dienomis, padėjusią išgyventi skaudžiausias netektis?

Ši vakarą prisiminkime visus, žuvusius už tėvynės laisvę. Pagerbkime jų šviesų atminimą tylos minute.

Su nuosirdžiu dėkingumu kreipiuosi į jus, Sajūdžio vyrai ir moterys. Jūs sutelkėte visų tautybių Lietuvos žmones lemtingam pakilimui, istoriniams laisvės žygiui. Jūsų sukurta Lietuvos Sajūdis išliko ir visiemis laikais liko aukščiausios tautos vienybės, susipratimo ir bendro darbo pavyzdys. Ačiū jums, kad laiku ir ryžtingai pasukote Lietuvą laisvės keliu, atvedusiu į viltingesni ir prasmingesni gyvenimą.

Žvelgdami į prabėgusį nepriklausomybės dešimtmetį, turime kuo džiaugtis, kuo didžiuotis. Per trumpą laiką sukurėme šiuolaikinę demokratine valstybę. Įgijome pamatinę pilietinio gyvenimo teises ir laisvę. Sugrįžome į istorinę ir Vakarų demokratijos erdvę. Laisvės sąlygomis subrandinome naują — atvirą ir kūrybingą — jaunų žmonių kartą. Tai dideli pasiekimai. Jie lemia Lietuvos valstybei ir piliečiams saugią bei patikimą ateitį. Mūsų rytdieną šiandien atrodo daug tikresnė nei po pirmojo nepriklausomybės dešimtmečio praeities.

Tiesa, laisvės metai mums nebuvo lengvi. Patiriame esmines tautos gyvenimo permainas. Keičiasi visuomenės sandara, žmonių padėtis ir santykiai. Ši kaita davė daug skaudžių pamokų, apnuogino mūsų ydas ir negalias.

Visą dešimtmetį Lietuvoje būta per daug politinių kovų, per mažai — racionalios politinės kūrybos. Per mažai sutarimo ir bendros geros valios. Tęsėmės — daug laiku nepadarėtų darbų, neįgyvendintų reformų, neišspręstų problemų. Daug pykčio ir nepasi-

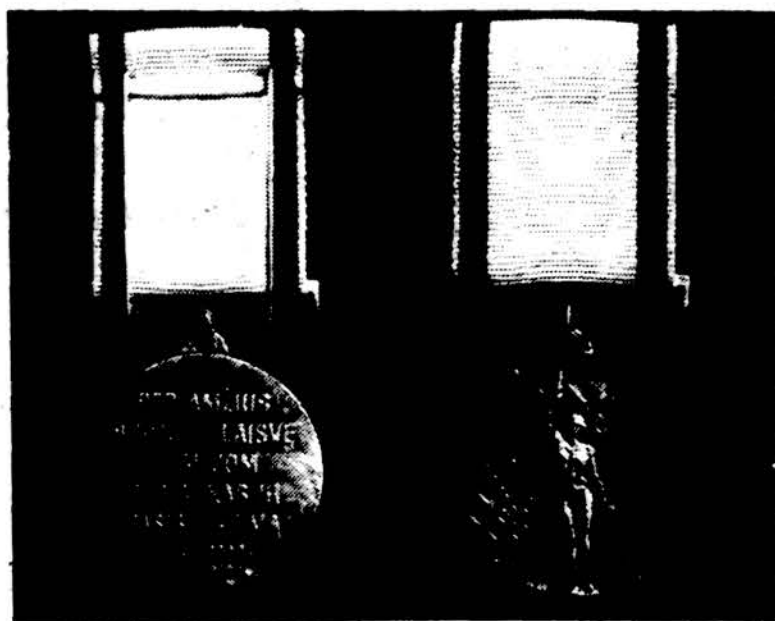
tikėjimo, skurdo ir nevilties. Bet net didelių sunkumų siejami, neturėtume prarasti žmogiškos savigarbos, atsakomybės už savo ir vaikų likimus. Tai šiandien svarbiausia.

Ir vis dėlto aš tikiu, kad Kovo 11-ąją mes pasukome savo gyvenimą nauja linkme. Ją turėtų žymėti moralinis atsinaujinimas, bendras darbas ir partnerystė, pilietinė santarvė ir Sajūdžio laikų solidarumas.

Pernelyg ilgai gyvenome svetimoje imperijoje, kuri įtarinėjo ir gąsdino, gniuždė ir prievartavo, kaltino ir teisė dėl pažiūrų ir įsitikinimų. Prieš dešimtį metų Nepriklausoma Lietuva buvo atkurta, kad leistų atsikurti pasitikėjimui žmonių sielose. Kad suprastume: kiekvienas iš mūsų esame dalis Lietuvos — su savo patirtimi ir klaidomis, viltimi ir noru tobulinti savo ir krašto gyvenimą. Laisvą Lietuvą atkūrėme siekdami, kad kiekvienas iš mūsų savos valstybės būtų gerbiama ir palaikoma.

Gal šiandieninė „vargo mokykla“ — tai sugrįžimo į normalų gyvenimą sąlyga. Prieš dešimtį metų buvome tauta, neturinti ką prarasti. Šiandien esame kuriantys visuomenę dėl savo rytdienos privarinti įveikti inerciją, pasyvumą ir kaitos baime.

Antrasis nepriklausomybės dešimtmetis Lietuvai bus ne mažiau lemtingas. Pasaulis keičiasi dar greičiau. Kad išliktume savarankiški, išliktume savimi, kad būtume saugūs ir stiprūs, turime atsakingiau projektuoti savo gyvenimą, drąsiau eiti atsinaujinimo keliu. Esame tauta ir valstybė, galinti tai padaryti.

Lietuvos Nepriklausomybės medalis. Nuotr. G. Svitojaus (Elta)

Prez. Valdas Adamkus kalba iškilmingame Seimo posėdyje, minint Lietuvos Nepriklausomybės atkūrimo dešimtmetį 2000 m. kovo 11 d. Nuotr. Kęstutis Varnagis (Elta)

O VIS DĖLTO JUDAME PAŽANGOS KRYPTIM

VIDMANTAS VALIUŠAITIS

Prieš dešimtmetį išsikovota laisvė yra nelygstama vertybė, bet nėra tikslas pats sau. Laisvė yra tik sąlyga kiekvienam žmogui ir visai tų žmonių bendruomenei gyventi prasmingai, pilnavertiškai, visapusiškai ir nevaržomai atskleisti savo kūrybinę galią. Ar tas sąlygas jau pajėgiame efektyviai išnaudoti visuomeninei gerovei kurti — kitas klausimas.

Nelaisvė buvo pasmerkusi žmogų ir visą tautą nykiai ku-

Tad švęskime pirmąjį atkurtos valstybės jubiliejų, žvelgdami į ateitį ir ja pasitikėdami. Išsiklausydami į Šventojo Tėvo nesenai mums skirtą ištarę: „Jūs esate tvirtų principų, tvirtos dvasios tauta. Jūs nugalėsite dabarties sunkumus“.

Su istorinės pergalės, su nepriklausomybės diena nuosirdžiai sveikinu visus ir kiekvieną iš jūsų. Telydi sėkmė mūsų laisvo gyvenimo darbui.

metyno egzistencijai, kurioje laisvai žmogiškosios kūrybos raiškai vietos nebuvo. Kumečio dalis — ne pats spėjti, o tik rūpintis laiku išpildyti dvaro prievaido pavedimus, už tai gaunant gyvybei palaidyti reikalingą materialinių išteklių minimumą. Apie pasirinkimo laisvę, apie dvasinius žmogaus verto gyvenimo poreikius, apie asmenybės ugdymą, aukštesnės visuomenės susiorganizavimo formas kumetinio gyvedimo sąlygomis kalbėti nedera.

Natūralu, kad, ištrūkus iš sovietų okupuotos — feodalinio brutalumo įreikštos žmogaus engimo ir išnaudojimo — sistemos, ne iš karto susiformuoja pilietinė visuomenė, atsiranda efektyviai veikianti demokratinė santvarka bei ūkinė gerovė. Reikia laiko, materialinių išteklių, žmogaus sąmonės kokybinių permaitinimų. Nepriklausomybės dešimtmetis, tokių pokyčių mastu žvelgiant, yra, palyginti, nedidelis laiko tarpas.

Vienu pamatinių Lietuvos nepriklausomos valstybės pasiekimų, manyčiau, esant Konstitucijoje įtvirtintas ir praktiškai veikiančias sąžines ir žodžio laisvę. Tai vertybės, už kurias mūsų tauta yra sudėjusi nesuskaičiuojamai daug aukų, ir kuriomis šiandien, praėjus dar tik dešimčiai nepriklausomybės metų, naudojames kaip savaime suprantamomis. Jau net nesusiūsiame tydami, kad galėtų būti dar ir kitaip. Tačiau tai nėra „savaimės suprantamos“ teisės, o tik didelis demokratijos iškovojimas, ties kuriuo visiems piliečiams privalu nuolat būti. Reikšmingiausiais įvykiais po 1990 Kovo 11-osios, laikyčiau svetimos kariuomenės iš-

vedimą iš Lietuvos, Lietuvos gynybinių pajėgų ryžtingą perorganizavimą NATO standartų linkme, visų svarbiausių Lietuvos politinių jėgų bendrą sutarimą siekti narysės Šiaurės Atlanto gynybos organizacijoje bei aukštą Lietuvos pastangų šia kryptimi tarptautinį įvertinimą, taip pat Lietuvos pakvietimą deryboms dėl narystės Europos Sąjungoje. Tai pasiekimai, kurių reikšmės šiandien gal dar nesame tinkamai suvokę, ir kurių svarbą Lietuvos saugumui bei vystymosi perspektyvai sunku pervertinti.

Nepaisant negerovių politiniame partijų bei žmonių santykių lygmenyje, taip pat socialiniame bei ekonominiame valstybės gyvenime, yra labai daug gyvenimo pavyzdžių, kurie liudytų, kad žingsnis po žingsnio iniciatyva ir sprendžiamoji galia vis dėlto pereina iš pavidėto, ydingais feodaliniais papročiais persmelkto, biurokratinio centro į pilietinių rankas. Nors tai nepaprastai sudėtingas ir skausmingas procesas, užkliudantis įtakingas interesų grupes, nebūtinai pasibaigiančias ties Lietuvos valstybės sienomis (permainos energetikos, telekomunikacijų, susisiekimo ir kt. srityse), bet ir jis juda skaidrumo, teisinio reguliavimo bei atsakomybės iškelimo ir klaninių ryšių ribojimo kryptimi.

Nuostabu, kad vis dėlto esama daug atsakingų, iniciatyvių ir kūrybingų žmonių, kurie išradę dirba ir puikiai tvarkosi savo ir mūsų visų labui, išnaudodami nepriklausomybės galimybes. Imkime, kad ir aptarnavimo kultūrą. Esama jau nemaža parduotuvių, maistinių, finansinių ir kitokių įstaigų, kurių vadovai ir tarnautojai tvarkosi pagal aukščiausius europinius standartus, sėkmingai konkuruoja Lietuvos ir tarptautinėse rinkose. (Nukelta į 4 psl.)

Danutė Bindokienė

Tuščios katedros ar „gyvoji Dievo bažnyčia“

Kitataučiai, o taip pat ir jaunesnių kartų lietuviai, iš apsilankymo Lietuvoje paprastai parsiveža išpuodį, kad ten labai daug bažnyčių, kad jos labai gražios, tačiau, deja, apytušės — eiliniams sekmadieniais Mišių metu daugiausia susirenka būrelis moterų (ir tai pagyvenusių), o vyrų ir jaunimo beveik nematyti. Žinoma, Velykų, Kalėdų ar kokių ypatingų iškilmių metu pasirodo ir vyrai.

Nesunku tokias pastabas atmesti, kaltę suverčiant ateistinio auklėjimo dešimtmečiams, kunigų, pasižventusių sielovadai (ypač provincijose) stokai ir dar kitoms priežastims, kurios galbūt tik laikinos, nes Antrojo Vatikano Susirinkimo vėjai vis stipriau užauja ir Lietuvoje, atnešdami pasikeitimus. Kai į parapijos veiklą įsijungs daugiau pasauliečių, nepalikdami dvasinio atsinaujinimo rūpestio vien kunigams, prisipildys ir bažnyčios.

Vis tik yra pakankamai vietovių, kur nuo tų pasikeitimo vėjų kietai saugojamasi, uždarant langus ir duris, užkamsant visus plyšelius. Liūdina, kad daugeliu atvejų ūliausi tokių pasikeitimų „sargai“ kaip tik yra senų pažiūrų dvasininkai...

Vis dėlto, girdint tokias pastabas, labiau įsigilinus į dvasinius tyrlaukius, įkyriai suklūda klausimai: kodėl dvasinio atgimimo pastatas statomas ne nuo pamatų, o nuo stogo? Nepaisant, kad daugelyje bažnyčių pamaldų metu barkšo tušti suoliai, kad jas lanko daugiausia tik vyresnio amžiaus žmonės, šiuo metu Lietuvoje statoma apytikriai dvilika naujų bažnyčių. Nepaisant, kad dvi kunigų seminarijos toli gražu neužpildytos klierikais, neseniai buvo įkurta trečioji — taip pat surinkusi vos saujelę studijuojančių. Nepaisant, kad tebeklesti girtuokliavimas, ištvirkimas, nusikaltimai, vis tvirčiau įsigali ir narkotikų vartojimas, dvasininkija labiau rūpinasi klebonijų remontais, paminklų ant šventorių statyba ir iš dalies bažnyčių atnaujinimu.

Šiemet Bažnyčia įvairiais prasmingais renginiais paminėjo savo 2000-ji jubiliejų. Iškilniuosiuose susirūpinusi ir Lietuva, bet juk patį prasmingiausią dovaną Kristaus Bažnyčiai būtų tautos dvasinės šventovės atnaujinimas! Šv.

Rašte keliskart paminima, kad ne pastatas, o žmogus yra gyvojo Dievo šventovė. Pvz.: „Juk mes esame gyvojo Dievo šventovė“ (2 Kor. 6.16); „Argi nežinote, kad jūs esate Dievo šventovė ir jumoje gyvena Dievo Dvasia?“ (1 Kor. 3.16; taip pat 1 Kor. 6.19.20).

Apastalas Petras ar Paulius nepastatė nei vienos bažnyčios, bet jie padėjo tvirtus pamatus Kristaus Bažnyčiai visame pasaulyje, skelbdami Gerąją Naujieną, skatindami artimo meilės darbus, tarpusavio susiklausymą, pamaldumą. Net anuometiniai pagonys, kurie krikščionis žiauriai persekiojo, žudė, vis tik pripažino „kaip jie vienas kitą myli“.

Nesupraskime klaidingai: jeigu žmogus nori gyventi patogiame, gražioje, šviesioje ir šiltose namuose, tai juo labiau verta tokius namus įjuosti Dievo garbei, kad juose kiekvienas pajustų dvasinį pakilimą ir galėtų susikaupti maldai. Tačiau visų pirma svarbu, kad į „Dievo namus“, nepaisant, ar jie būtų klučiai, ar spindėtų aukso, tas žmogus trokštų užteiti! Kai skaitome tremtinių atsiminimus apie Sibiro kancias, nuolat randame užuominas apie jų bendrą maldą — šaltame barake, miško aikštelėje, ir kitose, labiausiai maldai — mūsų supratimu — netinkamiausiose vietose, kad nepamatytų sargyba. Ar tremtinių maldos buvo Dievui nepriimtina, nes sklido ne iš puošnios šventovės?

Kai lietuviai pabėgėliai po karo Vokietijoje buvo apgyvendinti vėjo gairinamuose barakuose, sugrįžti po kelias dienas į apgyvendintų kareivinių kambarėlius, visų pirma atrado nuosalesnę vietą, kur galėjo susirinkti, pasimelsti, padėkoti Dievui, kad apsaugojų nuo mirties. Tikrai tos maldos buvo nuosirdesnes ir Aukščiausiam mielesnes, negu sklandančios iš apytuščių katedrų.

Visais amžiais žmonija state savo dievams ir Dievui šventoves, stengdamiesi taip ne tik savo meilę įrodyti, bet ir „palankumą laimėti“ už kaltes permaudauti, atsiprašyti. Butų neologiska, jeigu mes, lietuviai, šiuo atveju išsiskirtume. Vis tik Lietuvai šiuo metu reikia ne naujų bažnyčių, o dvasinio atsinaujinimo — gyvosios Dievo šventovės, kurią visoje tautoje.

rub., o anksčiau kainavo 18 lt. Išmainius juos su kaimiečiais, gavo 1,5 cent rugių. Ūkininkai produktus duoda tik už daiktus. Ypatingai gerai kursuoja mūlo akmuo, žibalas, kaliošai ir t.t.

Dar kartą kartojau, esu tinginė. Nesimokau, o noriu išmokyti. Jau seniai prabėgo tos dienos, kai aš stropiai ruošiau pamokas. Kas bus su manimi? Man pačiai skaudu ir baisu. Ach, kodėl taip yra, kodėl tenka sirgti tinginio liga? Taip stipriai trokštu būti gera mergaite, o dedu tokias silpnas pastangas. Nejaugi esu tokia silpnavaile?

Labai laukiu vasaros, laukiu gelių ir skaisčios saulutės...

Gal šėštadienį teks kur nors pašokti? Norečiau truputį išsijudinti, pasijuokti iš širdies gilumos. Bet jokių būdu neinu ieškoti laimės ir draugystės, kuri man dabar nepageidaujama. Eidama pasipuošiu aukso kryželiu.

1942 sausio 20. Antradienis

Apšarmoje medžiai, šalta. Širdyje — švelnūs jausmai, noriu būti labai gera, meili. O, Dieve, Dieve, tik, jei būsiu gera. Tu mane laiminsi. Aš noriu būti švelni ir kukli, nes tai yra mano papuola.

Daugelis mano, kad vyrai būtinai ieško gražuolių ir neatsižvelgia į sielą. Rimiems žmonėms grožius yra tik priedas. Skaisti siela visus sužavi ir patraukia.

Dora — laimės šaltinis. Kaip graži nenuvystusi gelė, taip graži tyra, meili mergaitė! Netoli mūsų mirė 18 metų mergaitė, aš ją pažinau iš matymo. Bus daugiau

MIRTIS ATĖJO IŠ MURAVOS

ČESLOVAS SPIRGEVIČIUS

Tiesios Nr. 39

Tikiu, laimėsiu tik teisingumu ir tyra širdimi. Kam tie dazai, kam tuštybės, kam nuotykių ieškojimas? Tai gyvenimą daro blankų ir neįdomų. Tik siela žieduose, širdys pavasari, skaidrina, lengvina gyvenimo našą. Gyvenimas gražus, bet reikia mokėti juo naudotis. Gyvenime, gyvenime, ką atvešiuos mano ateities uždangis?

1942 sausio 10. Šeštadienis

Jau seniai bėrašiau. Pfišipatinsiu, nebuvo noro. Ach, kaip buvo skaudu... Kiekviename šio sąsiuvinio lape yra kažkas melancholiško. Aš — amžina melancholika!

Radįs griežia linksma valse, bet jis skirtas ne man ir ne mano jaunystei. Juk daugelis sako, kad aš nemo- kė naudotis jaunyste.

Gal tai tiesa? Ach, manoji jaunystė. Vos dar pradeda žiedėti krauti.

Buvau šiandien teatre, ejo „Brandos atestatas“. Aš netgi buči dora, ir kol kas tokia esu, bet man daug ko ir trūksta. Esu lyg besielis kūnas. Ach, plėšo kas širdį, juk tai baisi mintis: „Aš besielis kūnas“. Galvoju niekūmet netekėti... Nors tai bereikalingas pažadas;

argi rimtas, išsiauklejęs žmogus mane imtų? Aišku, kad ne. Bet jei taip būtų, pasakysiu griežtai — ne. Darosi skaudu, ašaros nesulaikomos drėkina akis. Mano būdas — nepakenciamas, dėl to, kad jis yra panašus į tėvelio būdą. Kaip mama pyksta ant tėvelio, kasdien prikiša jam „silpną galvą“, taip ir man bus tas pats kryžius. Dėl to geriau niekad netekėsiu. Man tai būtų kancija.

Pati nežinau, kas esu, ar turiu vyriškumo, ar kvailumo, ar esu lyg neiškeptas.

Mama išvažiavo į kaimą, tėvelis išėjo ją palydėti.

1942 sausio 12. Pirmadienis

Į pamokas pavėlavau, nepramiegojau, ne. Manėme, kad labai šalta, todėl mamytė mūsų neleido. Bet, pasirodo, apsirinko — šaltis sumatėjęs. Vakar aš šeimininkavau, maniau, kad mamytė negrįš greit. Bet grįžo, visa balta, apšarmojusi nuo šalčio. Atvežė žirnių, javų... Nuo pirmojo bado turime kuo atsiginti.

Buvau pas ausų gydytoją. Jis liepė dažniau atsilankyti, nes gali būti negerai. Grįždama sutikau Narcizą. Tai puikioji dama. Dazai puošia jos lūpas, antakius, blakstienas ir skruostus. Sakėsi, kad į konservatoriją einanti. Nė iš tolo man su ja susilgynti. Aš noriu būti kukli, dora, švelni... Rašysiu Onutei V. laisvą, pasiilgau jos. Rašė, kad labai linksmam gyvenanti. Esu per daug atsiskyrus nuo gyvenimo, lyg apmirusi.

Dieve, padėk elgtis taktiškai, būti dora, švelni ir maloni.

Kas kyla iš tyros širdies, yra žavų ir miela.

1942 sausio 13. Antradienis

Siela blaškosi, liūsta ir džiaugiasi, nuotaika kasdien kinta. Ramybės, ramybės... Apsnigta žemė skaisčiai žiba lyg nekaltos mergaitės akys. Mėnuo, aukštai pakilęs, rodo kelią. Žemė dabar liūdina, baisi. Bet kartu ir graži. Gyvenimas mane traukia, vilioja, bet kartu ir atstumia. Mano sielos giliosios paslaptys — troškimas dorai ir teisingai gyventi. Teisingas ir doras gyvenimas sukuria meilės ir grožio stebuklus.

Mano idealas — švelni, dora ir teisinga mergaitė. Kaip to trokštu ir noriu, širdingai noriu tapti kita, pagal vieną daktarą — švelni ir moteriška.

Tikrasis moteriškumas pakelia sielą nuo žemės aukštai... Dar metai ir, jei Dievas duos, teks palikti gimnaziją. Gyvenimas tada pamokys mane... parodys savo discipliną.

1942 sausio 13. Trečiadienis

Esu tinginė — dėl šalčio nenuėjau į gimnaziją. Blogai elgiuosi, per daug lėpinu save.

Šiandien parduovėme paskutinius kralkus. Už vieną gavome didelę špūle juodų siūlų, siūlus skaitė po 12 markių. Norintys pirkti kralkus buvo labai daug, nes mes paskelbėme laikraštį. Dabartinis gyvenimas iš tikrųjų įdomus: kainos — nepaprastai aukštos, visur vyksta mainai. 1 kg lašinių 120 rb., bet irgi sunku gauti. Mus kol kas Dievulis globoja, bado dar nematėme. Mamytė neseniai pirkė batus ir užmokėjo 550

GYDYTOJAS — GRETA TŲ, KURIE RŪPINASI ŽMOGAUS SIELA

Medikas, nuolat kovojantis dėl žmogaus gyvybės, gydančias kūną, negali likti abejingas ir jo sielai. Toks renginio, įvykusio 2000 m. vasario 8 d. Vilniaus Universitetinės ligoninės Santariškių klinikoje, leitmotyvas. Gydytojas turi eiti greta tų, kurie rūpinasi žmogaus siela, t.y., katalikų bažnyčios dvasininkijos. Gal todėl, atkūrus Tėvynėje Lietuvių katalikų mokslo akademiją (toliau LKMA), į jos veiklą vieni pirmųjų įsijungė ligoninės medikai. Užsimezgė dalykiniai ryšiai su Akademijos mokslininkais šiandien peraugę į glaudžius bet tvirtus dvasinius. Neatsitiktinai šį išpuodingą renginį pradėjo bei vedė akademikas profesorius Giedrius Uzdavinys — pirmasis Akademijos pirmininkas.

Centrinė renginio figūra — savo 90-ties metų sukaupę šventiškumą, buvęs ilgametis LKMA pirmininkas, o dabar Garbės pirmininkas akademikas profesorius Antanas Liui-ma, SJ, iš Romos. Atvyko arkivyskupas A. J. Backis, dr. A. Vasiliauskiene, klinikoje besigydančias mons. K. Vasiliauskas ir kt.

Prof. G. Uzdavinys pradėjo džiaugdamasis, kad ne darbinį ginčą ar problemą, neretai pasitaikančią tokiam renginiam, bet ramybę ir susikaupimą. Pagerbti kolektyvo nuolatinį būclį, patarėją bei dvasinį vadovą prof. A. Liui-mą, SJ.

Prof. A. Liui-ma buvo prie LKMA atkūrimo vakaruose lopšio, o 1956 m., jau atkūrus, išrinktas moksliniu sekretoriumi. Nuo 1959 m. — 33 metus buvo jos centro valdybos pirmininku. 1989 m. A. Liui-ma puoselėjo mintį atkurti LKMA Lietuvoje. Pastangos davė vaisius. 1990 metais LKMA buvo atkurta Lietuvoje, o 1992 m. į Lietuvą buvo perkelta ir centro valdyba. Ilgametis LKMA pirmininkas prof. A. Liui-ma buvo išrinktas pirmuoju LKMA Garbės pirmininku.

Zvelgdamas į gražaus jubiliejaus sulaukusį profesorį, G. Uzdavinys prisiminė jų susitikimus Italijoje, tuometinio LKMA vadovo sumanymą, vertingus patarimus, begalinį jo dvasingumą.

Tos pačios sielos — ne tik sumanus vadovas, bet ir jautrus, dėmesingas kitam žmogui — generalinis klinikų direktorius Antanas Vinkus. Taip buvo pristatytas ir pakviestas kalbėti šio renginio sumanytojas ir organizatorius.

Direktorius pagrįstai džiaugėsi, kad savo įtemptoje darbotvarkėje keletą minučių rado prof. V. Sirvydis bei jo mokiniai, prof. V. Kleiza, prof. B. Dainys ir daugelis kitų gydytojų, seselių, slaugių. Visos erdvios konferencijų salės vietos buvo pabėle nuo baltų medikų chalutų. Tai parodo visuomenės viso klinikų kolektyvo siekį — gydyti ne tik žmogaus kūną, bet ir jo dvasią.

Sergantis žmogus, — sakė A. Vinkus, — pareiškia didžiulę atsakomybę medikams. Visų pirma reikia padėti jam nugalėti ligą. Tačiau dažnai serga ne tik jo kūnas, bet ir siela. Tik bendras mūsų ir dvasios tėvų darbas gali atnešti laukiamą rezultatą.

A. Vinkus prisipažino, jog prof. kun. A. Liui-ma, SJ, — ne tik bendravardis, bet ir jo kunigo idealas. Trumpai supažindino su jubilato svarbiais gyvenimo ir veiklos mo-

mentais.

Prof. A. Liui-ma laikė savo pareigą kelionių į tėvynę metu apsilankyti Santariškių klinikoje — didžiausioje ligoninėje. Nuolat domėjosi jos problemomis. Viso kolektyvo aktyvumoje generalinis direktorius nulenke savo galvą prieš jubilatą — kunigo pavyzdį.

Buvo įteiktos gėlės bei gintaro meistrės A. Zelenauskienės sukurta Kryžių kalno paveikslas. Puokštę padovanojo ir LKMA Medicinos mokslų sekcijos atstovai. Dalyvių sujudino generalinio direktoriaus A. Vinkaus perskaitytas Z. Sadauskaitės eilėraščio „Su pagarba sutik“ posmas.

Į tėvą A. Liui-mą, SJ, kreipėsi arkivyskupas A. J. Backis.

Prof. A. Liui-ma buvo greta J. Girmiaus, Z. Ivinskio ir kitų mūsų Lietuvos misijos daraktorių. Didžiudamasis arkivyskupas prisiminė studentavimo dienas Grigaliaus universitete, kai atbėgdavo pas profesorius pasikalbėti, neretai ir pasiguosti. Sveikindamas Jubilatą, A. J. Backis dėkojo už asmeninį pavyzdį, dvasinį palaikymą. Džiaugėsi, jog tiek daug žmonių atėjo pagerbti profesorį.

Kalbėjo dr. A. Vasiliauskiene — profesorius gyvenimo ir veiklos tyrinėtoja, knygos apie jį autorė.

„Šis renginys ne veltui yra Vasario 16-osios — mūsų tautai itin svarbios šventės išvakarėse. Jubilato atlikti darbai išsiviję — tai buvo, tarsi, tas kelias, kuris per sunkų okupacijos Lietuvoje laikmetį atvedė į Kovo 11-ąją. Profesorius ne tik pats karštai tikėjo būsima laisva Lietuva. Tą viltį sugebėjo įdiegti ir stiprinti tarp tėvynainių ir ragino visur dirbti taip, kad į laisvą nepriklausomą Lietuvą būtų galima sugrįžti su mokslo kračiais. LKMA ir jos pirmininko tikslas buvo telkti mokslininkus katalikus. (Tokios institucijos neturėjo išeiviai iš kitų šalių). Ragino juos neapleisti savo mokslinės veiklos. Mat daugelis pasitraukė iš Tėvynės dirbo toli nuo specialybės nutolusius darbus. Buvo suorganizuota 11 LKMA suvažiavimų. Svarbesnėse lietuvių gyvenvietėse buvo įkurta 12 skyrių, išleista 55 pavadinimai leidinių. Šių darbų pagrindinis organizatorius, lešų telkęjas, redaktorius bei korektorius buvo prof. A. Liui-ma, SJ, savo mokslinę veiklą aukojęs kitų reikálams. LKMA buvo atkurta Lietuvoje ir sugrįžo su tikru kračiu, ragindama ir mus mokslinei veiklai jau nepriklausomoje tėvynėje.“

Operos žvaigždė S. Trimaikaitė Jubilatui bei renginio dalyviams pagiedojo Fr. Šu-berto „Ave Mariją“, padainavo B. Bajoro ir R. Dambrauskaitės „Sonetą“.

Padėkos žodį tarė prof. A. Liui-ma, SJ: „Devyniasdešimt metų — tai didelė Dievo dovana, kaip ir viskas, ką mes turime. Juos „sunaudojau“ Lietuvos reikalui. Mintis nuolat grįždavo tėvynėn. Kiekviena menka žinutė iš jos skatino darbui. Gimė 55 pavadinimų LKMA leidinių. Jų priėmimas į Vilniaus universiteto bibliotekos fondus — tai didelis įvertinimas. Nors aš niekad negalvoju apie įvertinimą. Visi man priskiriami nuopelnai yra Dievo dovana. Šis renginys — lietuviškos dvasios gražumo, kilnumo — išraiška. Tai vėgį yra įvertinimas.“

Renginį užbaigė generalinis direktorius A. Vinkus, pasakodamas tokius žodžius: „Dievas

davė Jums teisę ir galimybę būti kunigu. Te laimina Jis Jūsų jubiliejų.“ Stebino didis medikų dvasingumas. Taip ir lieka paslaptimi, iš kur šie žmonės, kurių ne vienas praleidęs po keliolika valandų per parą operacineje semiasi jėgų ir energijos.

Aliucija Orentaitė

Iš kairės: gen. direktorius A. Vinkus, prof. A. Liui-ma, dr. A. Vasiliauskiene ir prof. G. Uzdavinys š.m. vasario 8 d. Nuotr. A. Orentaitė

VDU TEISĖS INSTITUTE

Praejusią savaitę Teisės instituto pasiekė siunta, sudaryta prof. Ernest Phillips iš Thomas M. Cooley Law School (Michigan valstijoje). Profesoriaus atsiuntė mums per as-tuonius šimtus vėliausios teisinės literatūros. Šiuo metu bibliotekos teisės knygų fondas siekia 10,000 knygų.

„Per mėnesį VDU rektoratas išsiųs į Stasio Lozoraicio pastatą „Donelaicio gatvėje“. Teisės institutui atitenka kai kurios patalpos centriniuose rūmuose: raštinė (kuria paver-sime dėsytųjų kambariu), prof. Algio Prazausko kabinetas (103) ir 106. 106 CR atsi-ras teisės biblioteka (skaityk-la). Tam reikia gauti pinigų iš Lietuvos fondo JAV.

„Teisės apžvalgos“, mūsų mokslinio žurnalo, pirmieji du numeriai yra paleisti į knygy-nus. ISSN numeris užsakytas ir pirmieji du numeriai atiduoti Mokslo akademijai spresti, ar juos galima padaryti pa-skelbti prestižiniiais. Vienintelis prestižinis teisės žurnalas Lietuvoje yra „Vilniaus uni-versitetas“.

Rektorius yra aprobavęs Teisės instituto direktoriaus (dekaną) siūlymą įdarbinti padėjėją. Tai bus iš baigusiųjų mūsų jaunų teisininkų.

Neseniai akademiniame klubelyje vyko pobūvis, skirtas doc. John Coverdale garbei. Dalyvavo dėsytieji, doktoran-tai, „Teisės apžvalgos“ darbinė redakcija ir svečiai, įskai-tant Artūrą Skučą, SKATO ikūrėją, „Sąjūdžio žinių“ redaktorių, Apsaugos skyriaus ikūrėją ir vadovą. Doc. Coverdale savo žodyje teigė, kad ši mokykla yra geriausia šiame regione, kad tai labai teigia-mai atsilieps šalies ekonomikoje ir bendrajame gyvenime. Doc. Coverdale yra dvigubas daktaras: teisės ir istorijos. Jis dėsto Seton Hall mokyk-loje.

Sorbonne doktoranto, VDU Teisės instituto asistento, Mazydo Michalauko straips-nis buvo išspausdintas vasa-rio 24 d. „Kauno dienose“. Michalaukas rašo apie ad-ministracinius teismus.

Vasario 4 dieną akademi-niams klubelyje VDU Sveci-namuose senamiestyje vyko pobūvis, skirtas prof. Ernest Phillips (Thomas M. Cooley Law School, Michigan) ir dr.

davė Jums teisę ir galimybę būti kunigu. Te laimina Jis Jūsų jubiliejų.“

Stebino didis medikų dvasingumas. Taip ir lieka paslaptimi, iš kur šie žmonės, kurių ne vienas praleidęs po keliolika valandų per parą operacineje semiasi jėgų ir energijos.

Aliucija Orentaitė

Donn Cohen, advokatui (bait-gusiam Harvard Law School su pagyrimu) garbei. Ernest Phillips dėstė „Deliktinę teisę“ šį semestrą, o dr. Cohen dėsto Nekilnojamo turto teisę ir Draudimo teisę. Dalyvavo Sei-mo nariai Vidmantas Žiemišis ir Laima Andrikiene, taip pat ir VDU rektorius prof. dr. Vy-tautas Kaminskas, „Teisės ap-žvalgos“ darbinė redakcija, svečiai.

Vasario 23 d., Rektorato sprendimu, bus galima priimti mokančius už teisės studijas, kurių studijų trukmė bus iki penkerių metų. Tai sudarys papildomas galimybes dirban-tiems studijuoti teisę, nes dirbti ir išlaikyti krūvį VDU teisės magistrantūroje yra itin sunku dėl aukšto lygio stu-dijų.

VDU doktorantė Gintarija Samajauskaitė (teisės filoso-fi-ja) išvyksta į stažuotę (ge-gužės mėn.) į Čikagą, kur at-liks praktiką Cook apskrities teisme, kuris specializuojasi deliktinėje teisėje.

VDU '98 m. absolventė Ne-ringa Mockutė baigia atlikti LLM Georgetown universite-to teisės mokykloje ir atliks praktiką Michigan valstijos parlamento senato rūmuose.

1999 m. VDU gruodžio mėn. VDU pasirašė sutartį su Mi-chigan State University, De-troite College of Law steigti bendrą teisės doktorantūrą Lietuvoje.

Sausio mėn. VDU pasirašė sutartį su Seton Hall universi-tetu bendradarbiauti, ruošiant diplomatus Politinių mokslų ir diplomatijos institute VDU.

Tadas Kližnas

VDU INSTITUTE

VDU Teisės instituto direk-torius (dekanas) dr. Tadas Kližnas kovo pradžioje, Estijos valstybės Studijų kokybės ver-tinimo centro kvietimu, kartu su tarptautine komisija, tikri-no akreditacijai penkias Esti-jos teisės mokyklas. Kiti komi-sijos nariai: du dėsytieji iš Anglijos, vienas iš buv. Rytų Vokietijos ir du iš JAV, kurių vienas yra Amerikos teisės mokyklų susivienijimo prez-dentas.

Šią savaitę (kovo 13-17) Tei-sės institute Europos Sąjun-gos teisę dėsto britų teisinin-kas, dirbantis ES komisijos delegacijoje Vengrijoje, Allan F. Tatham, kurio knyga „Eu-ropos Sąjungos teisė“ 1999 m., išversta į lietuvių kalbą, nese-niai pasiekė ir Lietuvos skai-tytoją.

Teisės magistrė Jūratė Vai-ciukaitė vasario 1 d. paskirta Teisės instituto sekretore, de-kano padėjėja.

Vasario 29-tą „Kauno die-nos“ priede „Justicia“ buvo iš-spausdintas Jūratės Vaičiu-kaitės straipsnis, „Advokatu-ras įstatymas: sąlyginio už-

mokesčio privalumai ir trūkumai“.

Vasario 16-tos posėdyje Rek-toratas nusprendė įtvirtinti nuostatą, kad mokantieji už mokslą teisės magistrantūroje gali pasirinkti užbaigti studijų programą per nedaugiau negu penkerius metus. Šiuo atveju, kiekviename semestre (ar ki-tame Rektorato nustatytame tarpsemininiame studijų lai-kotarpyje) magistranto teisės dalykų krūvis negali būti ma-žesnis, negu du kreditai. Mo-kestis už studijas yra nustato-mas pagal kreditų skaičių.

T.K.

PAŽANGOS KRYPTIMI

Atkelta iš 3 psl.

Bet kas svarbiausia — jų veikla grindžiama ne vien finansinėmis investicijomis, išuolaikinius reikalavimus at-tinkančius pastatus bei irangą, bet ir naujų požiūrių ir savo klientą, t.y. žmogų. Vis daugiau sėkmingai veikiančių bendrovių supranta, kad pa-garbus ir dėmesingas santykis i savo klientus yra jų, — o kartu ir mūsų visų, — sėkmės laidas. Juk nepatenkintas klientas kita karta kreipsis ki-tur...

O mūsų buitį? Tik apsidai-rykime, kiek žmonių per dešimtį nepriklausomybės metų pasistatė vakarietiški stan-dartų privatus namus, apsi-silmino, moderniai perstatė pri-vatizuotus butus. Barškantys, surdiję sovietiniai „žapor-ziečiai“, „maskviciai“, „žigu-liai“ jau beveik išnyko, juos pakeitė žymiai patogesni ir patikimesni vakarietiški au-to-mobiliai. Vargu ar beliko bent kiek dinamiškesnio charakte-rio žmonių, kurie dar nebūtų aplankę svetimų kraštų, pra-plėtę savo akiračių, be val-džios malonės ar leidimų su-siradę naujų draugų, užmez-gę pažinčių, verslo ir kitokių ry-šių.

Prekių, medžiagų, patarna-vimų jau yra. Tiesa, algos menkos ir kainos didelės. Ta-čiau dabar jau patys žmonės sprendžia, ko jiems pirmiau-sia reikia, taupo ir perka. Jau primiršome — tada žmonės pirkto ne ko jiems reikėjo, bet ką „padavė“, ką spėjo pričiup-ti, ką valdžia arba partija ma-lonėje paskirti už tariamus nuopelnus sovietiniam getui.

SKELBIMAI

ELEKTROS
(VEDIMAI) — PATAISYMAI
Turio Čikagos miesto leidimą.
Dirbu užmiesty. Dirbu greitai,
garantuotai ir sąžiningai.
773-779-3313
KLAUDIJUS PUMPUTIS

AUTOMOBILIŲ, NAMŲ, SVEIKATOS,
IR GYVYBĖS DRAUDIMAS.
Agentas Frank Zapolski ir Of. Mgr. Autos
S. Kane kalba lietuviškai.
FRANK ZAPOLSKI
3208 1/2 West 90th Street
Tel. (708) 424-8854
(773) 681-8854

TAISOME
SKALBIMO MAŠINAS,
SALDYTUUVUS, ŠILDYMO
SISTEMAS, VIRYKLAS,
ORO VESINTUVUS.
H. DECKYS
TEL. 773-585-6624

Perkate automobilį?
Turite kredito problemų?
Nėra kredito istorijos?
Pirmas automobilis?
Neilgai naujame darbe?
Ką tik atvykote į JAV?
Ne problemos!
Žemos automobilių kainos!
Maži mėnesiniai mokėčiai!
Nėra pradinio mokesčio!
Galėsite sėst už valro Handlen!
(630) 287 2748

Window Washers Needed!
40,000 per year. We need 100 crew.
No exp. necessary. Will train. Must
have valid driver's license and trans-
portation. Must be fluent in English.
L.A. McMahon Window Washing
Tel. 800-820-6155.

GREIT PARDUODA
RE/MAX
REALTORS
977-0778 885-8888
888-778-455-7188
PAGER 778-885-8888

RIMAS LSTANKUS
• Greitas ir sąžiningas pataravimas
• Nuosavybių įkainavimas veltui
• Perkame ir parduodame namus
• Penininkams nuolatė

Century 21
NORWICK REALTORS
7822 S. Pulaski Rd.
4385 S. Archer Ave.

DANUTĖ MAYER
773-284-1800

Jei norite parduoti ar pirkti namus
kreipkitės į Danutę Mayer. Ji
profesionali, sąžininga ir asme-
niškai pataravus. Įkainavimas
veltui.

Vykstantiems studentams į Lietuvą
išnuomojamas tvarkingas, ardvos
butas Kaune ramioje, gražioje,
patogioje susisiekimui vietoje. Tel.
630-455-9059. Skambinti po 7
v.v. išskyrus šventes ir pralaid.

Big American Co. in need of
painters & carpenters. Must
have experience and tools. Can
make \$12 to \$15/hr. Pls. apply
9755 W. Farragut, Rosemont,
IL 60018. Tel. 847-928-1000.
Ext. 124.

Tai — Jūsų laikraštis!

Ir vėl galima užsiprenumeruoti „DRAUGĄ“
papiginta kaina: tik už 65 dol. metams,
tik gyvenantiems JAV-se.

JAV naujiesiems skaitytojams — pirmas mėnuo siunčiamas nemokamai.

Mecenatas prašo „DRAUGO“
skaitytojus užprenumeruoti savo
vaikams, vaikaičiams,
naujai atvykusiems tautiečiams iš
Lietuvos.

Papiginimas tęsis iki liepos 1 d.

Gyvenimas laisvėje tapo kur-
kas sudėtingesnis, įvairesnis,
turingesnis, nepalyginamai
didesnis galimybių, bet kartu,
žinoma, ir rizikingesnis, reika-
laujantis daugiau atsakomy-
bės, iniciatyvos bei pasitikėji-
mo savo jėgomis.

Be perstojo skaitiuodami
vien mūsų gyvenimo negero-
ves, dažnai jaučiamės škes-
tantys be išsigelbėjimo vilties.
Ir visiškai be pagrindo. Per
dešimtį nepriklausomybės me-
tų padaryta vis dėlto nepa-
prastai daug. Šia prasme net-

gi LDDP valdymą aš nebe-
ciau linkęs vertinti vien tik
neigiamai — ir jie padarė mū-
sų valstybingumą bei nepri-
klausomybę stiprinančių, eu-
ropinę kryptį patvirtinančių
naudingų darbų. Panašiai ga-
lima pasakyti ir apie konser-
vatorių. Jie atliko reikšmin-
gų darbų, kurių tikrąjį vertę
pajusime gal tik po keleto
metų.

Ar buvo galima padaryti
daugiau ir geriau — jau kitas
klausias ir kita tema.

Travel Company anticipating representation agreement with

Lithuanian Airlines

Seeks highly motivated individual agent with at least two-three years
experience in the travel business. Knowledge of
SABRE or WorldSpan or Gabriel required.
Must speak Lithuanian and English fluently.

Please apply in confidence and fax resume to
(312) 822 0048

VOKIEČIAI IEŠKO PUTIN ŠNIPŲ

Vokietijos valdžia pradėjo kontraspionaginę operaciją, siekiančią išaiškinti šnipus, kuriuos užverbavo einantis Rusijos prezidento pareigas Vladimir Putin tais metais, kai jis buvo KGB agentu Dredene (Berlyno sienos kritimo išvakarėse). Baiminamasi, kad daugelis jų tęsia savo darbą Maskvoje.

Norint išaiškinti Putin užverbuotus asmenis, buvo apklausa keletas buvusių Rytų Vokietijos spionagų, „Stazi“ aukštųjų pareigūnų, kurie asmeniškai pažinojo Putin.

Berlyno vyriausybė labiausiai susirūpinusi, kiek sekmingai buvo įvykdyta visiškai slapta operacija, kurią organizavo Putin Vokietijoje, kai jis 1980-ųjų metų gale, pasiūstas gauti uždara ekonominę informaciją.

Operacija, pavadinama „Luc“ kodu, buvo nukreipta tam, kad išvystytų abiejose Vokietijose pusėse agentūros tinklą, kuris būtų tiesiai Maskvai žvalgybos žinias netgi tuo atveju, jeigu žlugtų komunistinė valstybė.

Vokietijos valdžia įtaria, kad kai kurie Putin ir KGB užverbuoti agentai „Luc“ operacijos rėmuose veikia iki šiol.

Tamsios praeities žmogus, kuris, kaip laukiama, taps Boris Jelcin pakaitu, pagal kovo 26 d. rinkimų rezultatus, išliko ir paviršius praėjusią savaitę, kai Putin išsiskyrė Vakarų susirūpinimą, pripažindamas naują gynybos doktriną, pagal kurią susiaurinama Rusijos branduolinių ginklų panaudojimo riba.

Vokietijos kontraspionagų karininkai iš „Bundesferasungbute“ (Britanijos MI 5 atitikmuo) praėjusių metų gale apklausė buvusius „Stazi“ agentus, dirbusius su Putin Berlyne, Dredene ir Leipzige, kad išaiškintų, kas jiems žinoma apie operaciją „Luc“, parodydami jiems KGB agentų, dirbusių Vokietijoje, tame tarpe ir Putin fotografijas.

Manoma, kad kontraspionagų baigtis iš „Stazi“ archyvo byla su Putin veiklos duomenimis. Byla užvedė Dredeno valdžia. Tai byla pateko Dredeno valdžiai iš Berlyno sienos sugriovimo.

Definitivus puslapių dokumentas praėjusią savaitę buvo pasiūstas į sostinę smulkiam ištyrimui — vienintelis archyvinis medžiaga apie Putin, kurią specialistams pavyko surasti. Tame dokumente yra bent vieno ryto vokiečio pavardę, kurį Putin matyt bandė paveikti bendradarbiauti su KGB.

„Stazi“ užfiksavo tą pavardę po to, kai būsimasis Rusijos vadas, tuo metu KGB papulkininkis, įdėjo į bylą, išspausdintą mašininėje raštinėje, prašydamas „Stazi“ XV direktorato viršininką įrengti to žmogaus butą telefoną, apsaugotą nuo pašalinio klausymo.

Putin byloje taip pat yra sąrašas pavardžių, dalyvavusių „Stazi“ stabe 1987 m. Rusijos revoliucijos 70-ųjų metų iškilimėse. Kaip tik tų iškilimų metu generolas Chorst Bem, liūdnai pagarsėjęs vietinio „Stazi“ skyriaus šefas, apdovanojo Putin už jo tarnybą „Stazi“ aukšto medaliu. Dvejiems metams praslinkus, Bem nusizudė.

„Vokiečiai rimtai susirūpinę, kad kai kurie „Luc“ operacijos užverbuoti agentai, kuomet čia buvo Putin, iki šiol gali dirbti rusams“, — pareiškė Chorst Jemlix, asmeninis Bem padėjėjas ir „Stazi“ agentas su 30 metų stažu. Jis prisimena Putin, dirbant kartu Dredene. „Mane apk-

lausinėjo dvi valandas. Bet mes „Stazi“ nieko netinojome apie tą operaciją. KGB ruošė ją už mūsų nugaros, vykdydami verbavimą griežtos paslapties sąlygomis. Planas numatė, kad tą dieną, kai mes (VDR — Vokietijos Demokratinė Respublika, L.J.) žlugsimė, pas juos bus nauji jaunuoliai tiekti informacijai. Tik neseniai sužinojau „Luc“ ir pajutau, kad mane išdavė. Rusai žaidė dvigubą žaidimą“.

Putin, laisvai kalbantis vokiečiai, išgyveno Dredene nuo 1984 iki 1989 metų 8 rusų agentų grupėje, kuriai vadovavo generolas Valdimir Širolov. Tas padalinys, kurį kolegos iš „Stazi“ paprastai vadino „bičiuliai“, buvo patalpintas nepatrauklioje dviejų aukštų viloje Angelikastrase 4, Dredene Valdšlosen rajone, kur gyveno žymesni „Stazi“ karininkai.

Skersai kelio, septyniolikosmetį metų sovietų stiliaus name, buvo įsikūręs „Stazi“, kur Bem vadovavo tūkstančių informatorių darbui. Netoliese buvo Dredeno sovietų karinė bazė, masyvi uždara teritorija, kur Putin žėmė Liudmila pirkdavo rusų pardavėse ir jauna pora eidavo į kino teatrą pasižiūrėti rusiškų filmų. Jaunam ir garbės trokštančiam karininkui tai buvo prestižinis paskyrimas.

Dredene, viename iš penkių sovietų bloko miestų, turinčių elektroninę pramonę, įsikūrė valstybinė bendrovė „Robotron“, kuri tiekė stacionarius ir personalinius kompiuterius visam sovietų blokui, tame tarpe ir KGB.

Kartas nuo karto, dirbdamas kartu su „Stazi“ žvalgyba, Putin skyrė panaudodamas gerai organizuotus kontaktus tarp „Stazi“ žvalgybos ir Vakarų didžiųjų, tame tarpe ir Siemens, ir IBM, kad Maskvai išvengtų aukštos technologijos paslaptis. Abi spionagų darbo po tos bendrovės stogu.

„Robotron“ ir stambus Dredeno universitetas padarė ši miestą Vakarų verslininkų, technologijos ekspertų ir mokslininkų kontaktų vieta, kurie dažnai važinėdavo ten ir atgal iš Vakarų Vokietijos ir kitų Vakarų valstybių. Šie dvišaliai važinėjimai suteikė unikalias galimybes Putin ir „Stazi“ verbuoti agentus, kurie atrastų Vakaruose šaltinius aukštos technologijos bei verslo srityse. Buvo taip pat galimybė verbuoti Rytų vokiečius, siunčiamus į Vakarus ekonominio špiunožo tikslu.

„Tai buvo paprasta, — pareiškė vienas aukštasis Rytų Vokietijos karininkas, kuris vadovavo „Stazi“ Dredeno VIII direktorato ir buvo atsakingas už žvalgybos operacijas bei kontraspionagą. — Pas mus nebuvo tokių pinigų arba išteklų, kad galėtume varžytis su Vakarais aukštųjų technologijų ir verslo srityse, todėl mes duodavome Vakarams galimybę atlikti darbus ir išvengdavome rezultatus, kad be išlaidų galėtume kopijuoti jų technologijas“.

Tarp abiejų spionagų buvo platus bendradarbiavimas. Prie to KGB dar panaudodavo milžinišką informatorių tinklą, kuris, kaip sprendžiama, keletą kartų viršija veikusių nacistinėje Vokietijoje.

„Kiekvieną kartą, kai mūsų bičiuliai reikėdavo pasiųsti Rytų vokiečių į Vakarų Vokietiją, kad jis jiems dirbtų, jie kreipdavosi pas mus“, — prisimena dar vienas buvęs „Stazi“ agentas, kuris kadaise susitikdavo su Putin, žinomu savo savitvarda — oficialaus

Onyte ir Rozyte Harris gražiai deklamavusios patriotinius eilėraščius Lietuvos Nepriklausomybės šventėje, Worcester, MA. Nuotr. Bernadetas Harris

priėmimo metu, kurį organizavo „Stazi“, Putin išpylė degtinės taurelę į gelii vazonėli.

Putin taip pat dažnai važinėdavo į kaimynystėje esantį Leipzige, kur oficialiai vadovavo „Sovietų Sąjungos — Vokietijos Draugystės namams“, o taip pat į Boną ir Hamburgą, kur bandė organizuoti kontaktus su vokiečių politikų sluoksniu atstovais.

Dredene „Stazi“ ir Putin poskyris darė daug pastangų, kad susuktų iš Vakarų sriautų svečių, kurie apsidavė Bellvue, geriausiame miesto viešbutyje, kur informacijos rinkimo iš Vakarų verslininkų tikslams būdavo panaudojamos prostitutės.

„Putin gyslose teka KGB kraujas“, — pasakė dar vienas buvęs „Stazi“ karininkas, kuris ilgus metus buvo atsakingas už operacijų eigą tame viešbutyje. Putin visada būdavo labai susikaupęs, labai atsargus ir nuolatos laikė save geležiniuose savikontrolės rėmuose. Jis dirbo slapta, nepritraukdamas į save dėmesio. Jo tiesiog nepastebėdavo. Jis labai protingas. Tylus, bet labai veiksmingas.

Palaipeniui aiškėjantis Putin šnipinėjimo veiklos detalės, atrodo, tik padidino populiarumą jo tėvynėje, kur, pagal paskutinę apklausą, jis naudojasi plačia parama ir nepatinka tik 4 proc. eilinių

rusų.

Tik vienas klausimas lieka atviras — Cečėnija. Palaikomas už savo kietą ir kol kas sėkmingą poziciją, turimą atsiskyrusios respublikos nušalinimo klausimu, dar esant premjero poste, Putin žino, kad populiarumas gali nukristi, jeigu karo veiksmai pasidarys sudėtingesni — ką padaro paskutinieji įvykiai.

Praėjo jau trys savaitės nuo to laiko, kai rusų kariškiai pažadėjo paįmti Grozną, subombarduotą čėčėnų sostinę. Bet praėjusią savaitę rusų greitos pergalės perspektyvos iki artimų rinkimų pasirodė iliuzija. Karo eigos parodymas Rusijos televizijoje — dar taip neseniai akatinės patriotinės dvasia, kaip pat pradeda įgauti vis labiau kritišką charakterį. Pirmą kartą nuo karinės kampanijos pradžios rugėžio mėnesį žiūrovams pradėjo parodyti žuvusius karius, tačiau, to nepaisant, Putin lieka nepalaužiamas ir jo pozicija sustiprėjo, kai praėjusią savaitę Jevgenij Primakov, kurio vietą jis užėmė ministro pirmininko poste, pareiškė, kad nedalyvaus prezidento rinkimuose.

Vertė
Leonas Juozapavičius
(„Novoje Ruskoje slovo“,
New York, 2000 m. sausio
20 d., psl. 9)

PRADĖJO DIRBTI SIGNATARŲ NAMŲ TARYBA

Remiantis Lietuvos nepriklausomybės signatarų namų nuostatais kultūros ministro Arūno Bekšto įsakymu patvirtinta Lietuvos nepriklausomybės signatarų namų taryba. Taryba skiriama ketverių metų laikotarpiui iš devynių igaliotų atstovų — Lietuvos Respublikos prezidento, Lietuvos Respublikos Seimo pirmininko, Lietuvos Respublikos kultūros ministro, Vasario 16-osios klubo, Nepriklausomybės akto signatarų klubo, Lietuvos mokslų akademijos Istorijos instituto, Vilniaus universiteto, Lietuvos istorijos mokytojų asociacijos, Lietuvos muziejų asociacijos.

Tarybos nariai: Gediminas Ilgūnas — Lietuvos tūkstantmečio minėjimo direktijos direktorius, Kovo 11-osios Nepriklausomybės akto signataras (Lietuvos Respublikos prezidento Valdo Adamkaus atstovas); Romualdas Šakenis — inžinierius (Lietuvos Respublikos Seimo pirmininko Vytauto Landsbergio atstovas); Romanas Senapėdis — Kultūros ministerijos Muziejų skyriaus vadovas (Kultūros ministerijos atstovas); dr. Vladas Sirutavičius — Lietuvos mokslų akademijos Istorijos instituto vyresnysis mokslinis bendradarbis, Lietuvos Respublikos skyriaus vedėjas (Lietuvos istorijos instituto atstovas); Virgilijus Kačinskas — Kovo 11-osios Nepriklausomybės akto signatarų klubo valdybos narys, Kovo 11-osios Nepriklausomybės akto signataras (Kovo 11-osios Nepriklausomybės akto signatarų klubo atstovas); Dalia Bobelienė — Vasario 16-osios klubo vicepirmininkė (Vasario 16-osios klubo atstovė); Romualdas Samavičius — Lietuvos istorijos mokytojų asociacijos tarybos narys (Lietuvos istorijos mokytojų asociacijos atstovas); Virgilijus Poviliūnas — Trakų istorijos muziejaus direktorius (Muziejų asociacijos atstovas).

K.G., 2000 sausis

• Dėl žmogaus ir žmonijos nelaimių dažniausiai kalta pavėluota diagnozė.

DRAUGAS, 2000 m. kovo 16 d., ketvirtadienis

5

KUN. KAZIMIERA PUGEVIČIŲ PALYDINT

Ar laisvėje gimęs, laisvėje augęs galėjo suprasti Sovietų Sąjungoje priepauidą ir vergiją? Ar laisvėje augęs, giliai tikintis galėjo suprasti Sovietų Sąjungoje persekiojimą dėl tikėjimo, kankinimus psichiatrinėje ligoninėje, vargą ir skurdą Sibiro lageriuose? Ar pakilus sovietų satelitui į erdves Ir Chruščiovui grasinant: „Mes palaidosim jus“ kas nors tikėjo, kad Sovietų Sąjunga sugrius, kad Lietuva bus laisva, kad Lietuvos apaštalamumui reikės kunigų iš vakarų pasaulio? Vienas toks žmogus tikrai buvo — kunigas Kazimieras Pugevičius.

Ir kur jo toks gilus nuajutimas? Toks patriotizmas sieloj? Gal vienuolių seselių įtaka Šv. Alfonso parapijos mokyklai? Ar klebono prel. Liudviko Mendelio patarimai? Ar iš Lietuvos atvykusių degantis patriotizmas? Gal ateitininkai, vyčiai, skautai? O gal visi šie ir dar daug mums žinomų ir nežinomų vyrų ir moterų, kurie pakreipė jo gyvenimo laiką skersai Atlanto link Lietuvos.

Kokia jėga apėmė jo sielą ir protą, kad jis išėjo kaip Šv. Kazimieras į priekį minios su kryžiumi, su kaltinamųjų plakatais, su Lietuvos Katalikų Bažnyčios Kronikų angliškų tekstų kovoti prieš smurtą, prieš religijos persekiojimą, prieš skriaudą Katalikų bažnyčiai ir kunigams, įsteigė Religinę Šalpa Lietuvai.

Šiandien, kovo 4 jis sutiks Šv. Kazimierą pasveikinti jį vardinį proga. Pasipuošęs baltais rūbais su kryžiumi rankose, didžiojo kunigaikščio Gedimino ordinu ant krūtinės, jis vėl tarp sąvų Lietuvoj ir Amerikoje. Virš Vilniaus Katedros bokštų skamba tik sugrįžusio vyturelio giesmė. Šv. Alfonso Bažnyčios varpai Baltimorėje gaudžia jo megstamą giesmę: „Linksma diena mums nušvito, Keles Kristus... Aleliuja, Aleliuja...“

Jonas Dėdinas,
2000.03.04

TARP MŪSŲ KALBANT

DIEVŲ MAISTAS

Pirmąkart Vidurio Amerikos gyventojai (aztekai, majai ir kt.) tikėjo, kad kakavos medelėliai ir jų vaisiai yra tikra dievų dovana. Švedų gamtininkas Carl von Linne (1707-1778) „krikščindamas“ augalus ir gyvūnus lotyniškais ir graikiškais vardais, kakavos medelį pavadino Theobroma (dievų maistu). Vėliau šis vardas prigijo iš kakavos pupelių gaminamam šokoladui. Ne per seniai mokslininkai priėjo išvados, jog šokoladas turi teigiamos įtakos žmogaus sveikatai. Tenka pasakyti, jog tos patios nuomonės buvo ir ankstyvieji Vidurio Amerikos gyventojai.

Dabartiniais laikais šokoladas yra daugiausia vartojamas skanumynas. Pavyzdžiui, JAV, apie 90 proc. gyventojų kasdien gardžiuojasi vieno kiais ar kitokiais šokolado gaminiiais. Čikagos miestas yra vienas pagrindinis šokolado gamybos centrų. JAV ir kituose kraštuose metinių švenčių progomis parduodami milžiniški šokolado kiekiai.

Kristupas Kolumbas, 1502 m. pasiekęs dabartinės Nikaragvos valstybės krantus, laikomas pirmuoju europietiu, paragavusiu kakavos pupelių gėrimo. 1528 m. ispano Her-

nando Cortez (Meksikos užkariautojas) dėka buvo atgabentas didesnis kiekis kakavos pupelių ir gerimui gaminti priemonių. Šis gerimas paplindė Ispanijoje, o vėliau Prancūzijoje, Anglijoje ir kituose kraštuose. Anksčiau šokoladas buvo išmintinai vartojamas skystu pavidalu. Tik vėlesniais metais prasidėjo kieto šokolado gamimas ir jo vartojimas.

Kitados (17-18 amžiuje) buvo parašyta visa eilė knygų, kuriose liausinamos šokolado savybės ir siuloma šokoladu gydyti kone visus kūno negatyvumus. Nors šokoladas vadinamas dievų maistu, kai kurie žmonės jį laikė kenksmingu gaminiu. Ilgametiai tyrimai parodė, jog tokie prielaidai nėra pagrindo. Moksliniai tyrimai nustatė, jog šokoladas skystina kraują ir stiprina gerojo cholesterolio veikimą. Teigiama, kad šokolado sudėtyje yra aspirinui prilygtanciu savybių. Valgant šokolada, girdi, galima sumatinti širdies priepuolio pavojų. Žinoma, tai dar nereikia, kad medicinos gydytojais atsiskakys įprastų medikamentų ir ims kakava ir šokoladu gydyti širdies ligas.

Petras Petrutis

STAR ALLIANCE

It makes a world of difference when you fly SAS to Lithuania.

No one makes round-trip travel to Lithuania easier and more convenient than SAS. From Chicago, we offer daily service to Vilnius with just one hassle-free connection through Stockholm. Our 4:30 p.m. departure gives you a relaxed morning arrival for business or pleasure. When you're ready to return, you'll enjoy same-day travel back to Chicago through our Copenhagen

hub. And whether you fly Business Class or Economy Class, you can be sure our service will be world-class, and will allow you to arrive rested and refreshed — all for a reasonable fare. Find out what a world of difference SAS can make for your next trip. Just call your Travel Agent or SAS at 1-800-221-2350. For more information and special offers, visit our website at www.flysas.com.

Flight #	From	To	Departure Time	Arrival Time
SK 946	Chicago	Stockholm	4:30 pm	7:40 am +1
SK 744	Stockholm	Vilnius	9:20 am +1	10:50 am +1
SK 743	Vilnius	Copenhagen	12:45 pm	2:15 pm
SK 943	Copenhagen	Chicago	3:40 pm	5:40 pm

SAS
Scandinavian Airlines

ČIKAGOJE IR APYLINKĖSE

Mieli skaitytojai, ar beskaitydami mūsų laikraštį nepastebėjote, kad jūsų prenumerata jau baigiasi? Tiems, kurių prenumerata baigiasi sausio mėnesį, paraginus išsiųstinėjome sausio 6 d. ir vasario 22 d. Dabar ir vėl primename, kad atidžiau pažvelgtumėte į jus lankančią „Draugą“, kurio adreso kompiuteryje pažymėta, koks paskutinis jūsų prenumeratos mėnuo. Ant raip su skaudancia širdimi iš savo prenumeratorių sąrašų jus greitai turėsime išbraukti...

Marquette Parko Lietuvių namų savininkų organizacijos narių susirinkimas įvyks š.m. kovo 17 d., penktadienį, 6:30 val. v. Švč. M. Marijos Gimimo parapijos salėje. Yra pakviesti valdžios pareigūnai. Nariai ir svečiai maloniai kviečiami dalyvauti.

A.a. tėvelio Zigmo ir a.a. brolio Eugenijaus Lirgamerių atminimui Ligija Bardauskienė paaugojo 50 dol., tuo paremdama labdaringąjį „Vienos valso“ pokylį, o per jį ir Ukmergės neigaliųjų mokyklą-internatą. Nuoširdžiausiai dėkojame.

FOTOGRAFO M. KAVALIAUSKO PARODA

Iš Kauno neseniai studijų tikslais į Čikagą atvykęs vienas iš žymiausių jaunųjų Lietuvos fotografų Mindaugas Kavaliauskas ruošiasi supažindinti čikagiečius su savo kūryba. Jo fotografijos paroda bus atidaryta kovo 24 d. 7:30 val. v. Čiurlionio galerijoje.

Šis ne tik Lietuvoje, bet ir Prancūzijoje jau spėjęs išgarsėti fotografas Čikagoje ruošiasi magistro laipsniui meno srityje, kurį gaus šiemet. Jis yra ir meno žinovas, paskelbęs nemažą rašinių Lietuvos spaudoje. Mindaugas neseniai kalbėjo apie čikagiečio Algimanto Kezio kūrybinį kelią, kuomet vyko šio fotomenininko parodos atidarymas Čikagos Čiurlionio galerijoje.

Kovo 24 d. atidaromoje M. Kavaliausko parodoje (beje, pirmojoje JAV) bus galima pamatyti Kuršių Nerijos smėlynų peizažus, Prancūzijos laukus ir amžinus miestų bei vyno gaminimo akimirkas. Atidarymo programos pabaigoje parodos autorius demonstruos savo skaidres tema: „Pietiečių švenčių tradicijos ir mados“.

Reikia paminėti, kad M. Kavaliausko fotodarbai jau puiškuojasi ne vien tik Lietuvoje, bet ir įvairiose Prancūzijos meno galerijose, ypač ten, kur buvo surengtos M. Kavaliausko parodos. Čikagiečiai yra laimingi, nes ir jie gales ne tik juos pamatyti, bet ir įsigyti.

E.Š.

Boleslovas ir Elena Novickiai, gyvenantys Westmont, IL, pavasario vajaus proga Draugo fondui atsiuntė 205 dol., pasiekdami tūkstantinę ir tapdami **garbės nariais**. Sveikiname naujus garbės narius ir dėkojame už paramą besiekiant užbaigti milijoną Draugo fonde.

Lietuvos Vyčių 112 kuopos pirmas susirinkimas šiais naujaisiais 2000-aisiais metais vyks kovo 21 d., antradienį, 7:30 val. v. Švč. M. Marijos Gimimo parapijos salėje prisimenant šv. Kazimierą. Susirinkime nusipelnusiems nariams bus įteikti I ir II pakėlimo laipsniai. Kviečiami dalyvauti visi kuopos nariai ir jų svečiai. Po susirinkimo bus vaišės ir pabendraavimas.

Palaimintojo Jurgio Matulaičio misijos bažnyčioje šv. Mišios pirmadieniais-šeštadieniais vyksta 8 val.r., sekmadieniais – 9 ir 11 val.r. Gimus kūdikiui, parapijiečiai prašomi kiek galima greičiau pranešti misijos kapelionui ir susitarti dėl krikšto datos. Moterystės sakramentui ruošiantis, reikia pranešti misijos kapelionui ir bent prieš keturis mėnesius pradėti dokumentaciją. Artimieji taip pat yra įpareigoti pasirūpinti ligonių sakramentu. Išpažintys klausomos šeštadieniais nuo 4:30 iki 5:15 val.p.p. arba dėl kito laiko susitariama su kapelionu. Pal. J. Matulaičio misija įsikūrusi Pasaulio lietuvių centre – 14911 127th St., Lemont, IL 60439; misijos kapeliono kun. Algirdo Palioko, SJ, tel. 630-257-5613, prel. Igno Urbono tel. 630-357-3698, Marijos Nekalto Prasidėjimo seserų tel. 630-243-1070.

Norite būti Chicago Symphony choro nariu? Dalyvausite choro perklausose, kurios vyks balandžio 3-12 d. Turėtumėte pasiruošti atlikti du kontrastingus kūrinius, ne ilgesnius negu 3 minutes. Pasiskirti perklausos laiką ar sužinoti daugiau informacijos galite, skambindami tel. 312-294-3430.

Švč. M. Marijos Nekalto Prasidėjimo parapijoje Brighton Parke (2745 W. 44th Street, Chicago) lietuviškos Mišios sekmadieniais vyksta 10:30 val.r., paprastomis dienomis – 8 val.r. (pirmadieniais, antradieniais, trečiadieniais) ir 7 val.r. (ketvirtadieniais bei penktadieniais), švenčių dienomis – 10 val.r. Išpažintys klausomos šeštadieniais nuo 3:30 iki 4:30 val.p.p. Dėl krikštynų ir vestuvių reikia susitarti klebonijos raštinėje iš anksto. Nauji parapijiečiai taip pat užsiregistruoja klebonijos raštinėje. Raštinės tel. – 773-523-1402.

Kun. Rimantas Gudelis kovo 19 d. 3 val.p.p. aukos Šv. Mišias, kuriomis prasidės Nekalto Prasidėjimo M. Marijos seselių rėmėjų metinė vakarienė. Giedos solistai Margarita ir Vaclovas Momkai, jiems akompanuos muz. Manigirdas Motekaitis. 4 val.p.p. Jaunimo centro didžiojoje salėje kalbės ir visus pasveikins seselė M. Margareta Bareikaitė, o meninę dalį atliks dr. Vilija Kerelytė bei muz. Algimantas Barniškis. Bilietus į šią seselių rėmėjų metinę šventę galite įsigyti „Seklyčioje“.

Gavėnios susikaupimo diena Ateitininkų namuose šeštadienį, kovo 18 d., prasidės registracija ir kavute 8 val. ryte. Susikaupimas – 9 val. Susikaupimui vadovaus kun. Sigitas Žilys. Visi kviečiami. Vietas būtina užsakyti tel. 630-257-2022.

Benediktas ir Vita Neve-rauskai, gyvenantys Sterling Hts., MI, ilgalaikiai Draugo fondo nariai, pavasario vajui atsiuntė 200 dol., pasiekdami tūkstantinę ir tapdami **DF garbės nariais**. Sveikiname naujus garbės narius ir dėkojame už paramą Draugo fondui.

Amerikos Lietuvių gydytojų sąjungos valdyba balandžio 14 d. ruošia seminarą Čikagoje, Jaunimo centre, 5620 S. Claremont Ave. Girdėsite dr. Audriaus Plioplio, žinomo neurologo, menininko, paskaitą „Menas ir Medicina“. Po paskaitos – pabendraavimas ir vakarienė. Pradžią – 7 val. v. Maloniai kviečiame medicinos, stomatologijos gydytojus, farmacininkus ir kitus sveikatos apsaugos profesionalus į šią renginę. Registracija iki balandžio 10 dienos, skambinant dr. Arvydui Vanagūnui tel. 708-386-3454, darbo tel. 312-695-2758 arba dr. V. Šauliui 773-776-7337. Registruokites atsiųsta kortele ir voku, čekį rašykite: „Lith. Research and Studies Center“, medical affairs. Išsiųskit bent porą dienų anksčiau.

Meno mokyklėlės dailės skyriui Lemonte reikia dėstytojų(-os). Į kanklių skyrių (Lemonte, PLC patalpose) papildomai priimamos moksleivės. Skyriuje pradėjo darbą patyrusi kanklių specialistė Irma Watson.

JAV LB Švietimo tarybos pirmininkė primena, kad Švietimo tarybos paskelbti piešinių ir rašinių konkursai baigiasi kovo 31 dieną. Konkursų taisyklės buvo išsiųstos visų lituanistinių mokyklų vedėjams. Pasakų tekstai ir knygelės kietais viršeliais (vartojamos ketvirtajai piešinių konkurso grupei) gaunamos Švietimo taryboje: 13648 Kickapoo Trail, Lockport, IL 60441. Turint klausimų, prašom kreiptis į Švietimo tarybos pirmininkę Reginą Kučienę tel./faksu 708-301-6410.

Vasario 16 d. minėjime Maironio lituanistinės mokyklos mokiniai sušoko šokį „Duja“. Juos paruošė šokių mokytoja Rasa Poskočimienė.

Reginą Oraitę per jos fotoparodos Jaunimo centro Čiurlionio galerijoje atidarymą užfiksavo Jonas Kuprys. Fotomenininkės paroda, kurioje eksponuojami fragmentai iš ciklų „Lietuvos bajorų portretai“, „Vienišiai“, „Laukimas“ ir kt., Jaunimo centre dar veiks pusantros savaitės.

Šį sekmadienį, kovo 19 d., po 10:30 val. šv. Mišių, parapijos salėje yra šaukiamas Šv. M. Marijos Gimimo parapijos narių susirinkimas. Susirinkimo metu parapijos klebonas kun. Michael Yakaitis kalbės apie 1998-1999 metų metinę apyskaitą. Visi parapijiečiai yra kviečiami dalyvauti, pasivaikinti, pabendrauti ir pasidalinti savo mintimis parapijiečiams rūpimais dvasiniais, socialiniais ir finansiniais reikalais.

Kas naujo

„Draugo“ knygynelyje

„Lietuvių muzikų vardynė“, išleista 1999 m. Steakney, IL, spausdinamos žinios apie muzikus, gyvenančius arba gyvenusius Vakaruose. Leidžiant knygą, naudotasi kompozitoriaus, muzikologo ir visuomenininko Juozo Žilevičiaus surinkta muzikologine medžiaga. Knygą apipavidalino ir apie 800 biografijų paruošė muzikologė Saulė Jautokaitė. Dar 278 biografijas ir apie 150 nuotraukų surado Kazys Skaisgirys. Dailininku ir techniniu redaktoriumi buvo Petras Aleksa. Knyga – 312 psl., minkštais viršeliais, joje jau paminėti ir jaunesnės kartos lietuvių muzikantai, gyvenantys ir dirbantys Čikagoje bei jos apylinkėse. Knygos kaina – 15 dol., su persiuntimu – 18.95 dol.

Skelbimai

• Namams pirkti pašto loš duodamos mažais mėnesiniais įmokejimais ir prieinamais nuomimais. Kreipkitės į Mutual Federal Savings, 2212 West Cermak Road. Tel. (773) 847-7747.

• Klemas Kepalas kraustėsi į Cleveland'ą, bet greitai sužinojo iš vietinių tautiečių, kad Racine Bakery gali pasiūti lietuvišką duoną bet kur Amerikoje (įskaitant Cleveland'ą...). Siunčiame UPS užsakymus pirmadieniais ir antradieniais kiekvieną savaitę. Racine Bakery & Delicatessen, tel. 773-581-8500.

• Š. m. kovo 24 d. 7:30 val. vakaro Balzeko lietuvių kultūros muziejaus salėje įvyks Amerikos lietuvių inžinierių ir architektų sąjungos (ALIAS) Čikagos skyriaus ruošiamas susirinkimas. Įgirsime inžinieriaus Algirdo Stepačio pranešimą „Lietuvos žemės alyvos (naftos) pramonė“. Apie lažerius ir šios mokslo srities pasiekimus Lietuvoje papasakos Vilniaus universiteto profesorius, hbl. dr. Kęstutis Jarašiūnas. Kviečiame sąjungos narius ir visus besidomincius!

AUKSINIS „LAIŠKŲ LIETUVIAMS“ JUBILIEJUS

„Mielas tautietė. Gal ne kartą teko tau paimti į rankas ir paskaityti paprastą, kuklų mėnesinį leidinį, pavadintą 'Misionieriaus laiškais'... Pasikeitus sąlygoms, jų tolesnis leidimas iš Vokietijos yra neįmanomas. Tačiau iš visų kam-pų mus 'bombarduoja', kad ši naudinga darba tęstume. 'Vox populi, vox Dei', pamanėme ir pasiryžome 'Misionieriaus laiškus' nenumarinti. Ne visi šių laiškų rašytojai tada būtų misionieriais, todėl savintis 'Misionieriaus laiškus' vardo nepritiktų. Antra vertus, yra naudingiau žinoti, kam laiškas siunčiamas, negu kieno rašomas. Dėl to ir nutarėme juos pavadinti 'Laiškais lietuviams'. Vadinas, jie yra akiriami kiekvienam lietuviui, nesvarbu, kurioj pasaulio šaly jis begyventų", – taip 1950 metų vasarį buvo skelbiama pirmajame „Laiškų lietuviams“ numeryje. Redaguoti šį mėnesinį žurnalą ėmėsi kunigas jėzuitas Juozas Vaišnya.

Nuo tų dienų ir 50 metų netruko prabėgti, o „Laiškai lietuviams“ kaip lankė, taip ir lanko viso pasaulio lietuvių namus. Beveik visus tuos metus (išskyrus kelerių metų išvykimą į Kanadą) leidinį redaguoja tėvas J. Vaišnya. Džiugu, kad jau gerą dešimtmetį Čikagoje leidžiami „Laiškai lietuviams“ pradėjo lankyti ir Lietuvos skaitytojus.

Pasirodę pirmieji žurnalo numeriai buvo mafi leidiniai, kurie netrukus ėmė greitai augti ir tobulėti, pasipuošę gražiais viršeliais, nuotraukomis, meniškais skyrių užsklandomis, puslapių skaičius

paaugo keliolika kartų. Prenumeratorių padaugėjo iki šokių tokstantų. Iš pradžių daugiausiai rašė jėzuitai, bet pamatu įsijungė ir daugelis kunigų bei pasauliečių. Populiariausi skyriai buvo „Prie šeimės židinio“ ir „Jaunimo paslaptys“. Tuoj skyrių skaičius pakilo iki devynių. Daugeliui labai patiko ir dabar patinka „Kalbos“ skyrius, kurį giria ir Lietuvos kalbininkai, o ypač Aldonas Pupkis ir Algirdas Sabaliauskas. Po devynių metų nuo žurnalo įsikūrimo pradžios buvo pradėti rengti straipsnių konkursai, o konkurso nugalėtojai buvo apdovanojami premijomis. Žurnalui rašė visas būrys „Laiškų lietuviams“ bičiulių ir bendradarbių: Danutė Bindokienė, Nijolė Utubalienė, Marija Eivaitė, Algirdas Grigaitis, Vytautas Kasniūnas, Algirdas Kurauskas ir kt. Kokia buvo pagrindinė, svarbiausioji šio leidinio kryptis? Kun. J. Vaišnya rašė: „Ir šie laišukai stengsis Tau padėti, malonus skaitytojau, šiame visų svarbiausiam žygyje artėti prie Dievo, mūsų tikrosios laimės“.

Net 50 metų nešdami sielos atgaivą skaitytojams, „Laiškai lietuviams“ švenčia savo aukstinį jubiliejų ir balandžio 2 d., sekmadienį, Jaunimo centre ruošia iškilmingą jubiliejų minėjimą. 3 val.p.p. bus aukojamos šv. Mišios tėvų jėzuitų koplyčioje. Per Mišias giedos dr. Vilija Kerelytė, akompanuojant Algimantui Barniškui. 4 val.p.p. prasidės oficialioji dalis, kurios metu bus pranešti 41-ojo straipsnių konkurso laimėtojai. Šiais me-

tais turnalas gavo 62 straipsnius, ir beveik visus iš Lietuvos. Pagrindinę kalbą iškilmingos šventės metu pasakys Lietuvos garbės konsulas Čikagoje Vaclovas Kleiza, trumpai apžvelgdamas „Laiškų lietuviams“ nueitą kelią. Meninę programą, kuri prasidės 5 val.p.p., atliks muziko Ricardo Soko vokalinis moterų ansamblis. Po to svečiai galės vaišintis Racine Bakery delikatesų parduotuvės paruošta vakariene ir dalintis šio garbingo, aukstinio jubiliejaus išpuoliais. Visam pobūviui vado-vaus ilgametė žurnalo redakcijos narė Nijolė Jankutė-Užubalienė.

Minėjimo komiteto narės jau pradėjo organizuoti stalus ir platinti bilietus. Jei kas bilietų dar neturi, turėtų kreiptis į tėvus jėzuitus tel. 773-737-8400. Kadangi konkurso dalyviai buvo beveik visi iš Lietuvos, tai žurnalo redakcija tikisi, kad šioje aukstinio jubiliejaus šventėje dalyvaus daug neseniai atvykusių lietuvių ir pasidžiaugs galbūt savo pažįtamų laimėjimais. Jiems tai bus gera proga labiau susipažinti su pačiu žurnalu, kuris Lietuvoje labai vertinamas, mėgstamas ir eina iš rankų į rankas. Taip pat yra laukiami ir ilgametiai „Laiškų lietuviams“ skaitytojai, be kurių dėmesio, ištikimybės ir palaikymo sunku būtų gyvuoti.

Paruošė E. Andrulytė

PELENŲ DIENA „SEKLYČIOJE“

Šis trečiadienis – kovo 8-oji, Pelenų diena, „Seklyčioje“, buvo vyr. lietuvių dvasinio susikaupimo diena, nes prasidėjo Gavėnios metas.

Prieš atėinant kun. R. Gudeliui JAV LB Socialinių reikalų tarybos pirmininkė B. Jasaitienė susirinkusiems pranešė, kad AFL-CIO (viena didžiausių Amerikos darbo uni-jų) pradėjo akciją, kad Amerikos valdžia surengtų amnestijos įstatymą žmonėms, kurie gyvena ir dirba Amerikoje nelegaliai. Taip pat nori, kad būtų panaikintos bausmės darbdaviams, kurie samdo nelegaliai atvykusius darbininkus. B. Jasaitienė išdalino blankus žmonėms, kad tie, kurie nėra priešingi tai amnestijai pasirašytų. Jei daug žmonių tam pritarė, tai po metų ar dviejų galime tikėtis amnestijos dabartiniais nelegaliems Amerikos gyventojams.

Kun. Rimantas Gudelis, visad sutinkantis dalyvauti „Seklyčios“ vyresniųjų lietuvių renginiuose, paženklino pelenais kryžiais ženklus susirinkusiųjų kaktas, kiekvienam primindamas, kad „dulkė esi ir į dulkę pavirsi“. Jam tą atliekant (paženklinti reikėjo apie 80 kaktų), maestro F. Strolia pianinu skambino religines giesmes. Baigęs pelenų dalinimą kun. R. Gudelis pasakė labai įdomų ir daug gilių mintių sukelusį pamokslą. Jis paaiškino, kad Gavėnia – tai atgailos ir susitaikymo su Dievu laikas. Žmogus yra nuodėmingas ir padaro klaidų, o Dievas, būdamas gailestingas, mums jas atleidžia. Atleidimo mes turim paprašyti, nes be prašymo, kad atleistų bei dovanotų – nebus ir susitaikymo. Mes zinome, kad išpatintis yra susitaikymas, bet jį atliekant dažnai nepagalvojame, apie susitaikymo prasmę. Susitaikymas turi būti tikras ir iš „didžiosios raidės“. Lietuvoje net ir susitaikymo žodis

nebuvo vartojamas. Ar kas kada atsiprašė už sovietų laikais buvusią prispaudą ir baisiausius persekiojimus? Prezidentas Vasario 16-osios proga įteikė medalį – Gedimino ordina – žmogui, kuris dalyvavo paskutinio partizano sunaikinime... Lietuvoje apie susitaikymą bus daug svarstyta ir galvota, nes niekas iki šiol bolševikinių aukų neatsiprašė (dažniausiai auka pirmoji ištiesia ranką, nes nori būti atsiprašyta). Lietuvoj to nebuvo padaryta, nes persekiojimai neatsiprašė tautos ir susiglemė į savo rankas dalį valstybės turto.

Nuo komunistų nukentėjusieji (buvę partizanai, kaliniai, tremtiniai) yra blogiausiai socialiai aprūpinta tautos dalis. Ir koks gi gali būti susitaikymas be tiesos sakymo? Iš to kyla susiskaldymas, o susiskaldžius visuomenei kraštas nukentė, nes nei „kairė“, nei „dešinė“ nežino, kur dingsta valstybės turtas. Lietuvoje jaučiama didelė įtampa. Susitaikymas yra ilgas ir sunkus kelias. Tik dvasiškai stiprus žmogus, nors ir nukriaustas, pirmas pradeda susitaikymą – ištlesia ranką. Dievas gailestingas, o mes tik dulkės – klystantys žmonės, bet tikėkimės, kad Jis mūsų pasigailės, jei atleisime savo priešams.

Po pamokslų sugiedojome 4 giesmes. Kaip smagu dainuoti ar giedoti vadovaujant maestro F. Stroliai, nes jis kiekvieną dainą ar giesmę taip gražiai apibūdina. Pirmoji giesmė buvo „Alyvų daryklė“ ir tai esanti mūsų liaudiška giesmė. Antroji – „Kryžiaus šventas“ – versta iš lotynų kalbos. Trečioji – „Jėzau Kristau maloniausias“ – versta iš lenkų. O giesmė „O, Dieve Tėve“ sukurta muziko A. Pociaus, kuris ne tik vargonininkavo Šv. Jurgio bažnyčioje Čikagoje, bet ir buvo net įkorpse konservatoriją. Po to, kaip

paprastai, dėkojome vieni kitiems: dirigentas dėkojo giedoriams, giedoriai – dirigentui, renginių vadovė E. Sirutienė užbaigė padėkodama visiems.

Po giesmių žiūrejoms vaizdajuosė „Kalionė į Kryžių kalną“. Vaizdajuosė renginių vadovei parūpino Viktorija Pikelienė, ir jai visi žiūrovai yra labai dėkingi, kad galėjo pamatyti, kaip dabar atrodo ta Lietuvos šventovė, kur savo skausmą ir kryžius arba padėką už suteiktas malones nešė lietuviai nuo labai senų laikų. Bolševikmetu kryžiai būdavo sugriaujami, sudeginami ar kitaip sunaikinami, bet kryžiai vėl dygo ir augo lyg miškas. Dabar sakoma, kad kalnė yra apie 3,000 didelių kryžių, o mažų niekas nei nebando skaičiuoti, nes jų ten begalės. Ir Šv. Tėvas buvo atvykęs ir meldėsi toje lietuvių tautos Golgotos kancijoje liūdijančioje, visame pasaulyje išgarsėjusioje šventovėje.

Po vaizdajuosės žiūrovai buvo pavaišinti nors ir pasninko, bet labai skaniais „Seklyčios“ talkininkų paruoštais sumuštiniais ir kava.

Kaip gera, kad turime „Seklyčią“, kurią lanko ne tik čikagiečiai, bet ir iš toliau atvykę lietuviai. Šį kartą su mumis bendravo ir programa džiaugėsi Liuda Česnaite-Flores, viešnia iš Houston, Tex., kur ji aktyviai reiškiasi Lietuvių Bendruomenės veikloje.

Emilija J. Valantienė

Atsilusta

„Naujoji viltis“ – politikos ir kultūros žurnalas, kurį leidžia Amerikos Lietuvių tautinė sąjunga ir Lietuvių studentų tautininkų Korpusas (Neo-Lithunia). „Naujosios vilties“ žurnalui rašykite šiuo adresu: Oskaras Kremeris, 1005 Sherwood Dr., La Grange Park, IL 60526; tel. 708-354-7374. „Naująją viltį“ spausdino „Draugo“ spaustuve.